

Dėbesuota, gali lyti.
Saulė teka 5:33, leidžiasi 8:21.

VOL. LV

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Chicago, Ill. — Šeštadienis, liepos-July 20 d., 1974 m.

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

Kaina 15c

170

KIPRO PREZIDENTAS SAUGUMO TARYBOJE

KREMLIAUS VADAI ŽADĖJO NIXONUI PADIDINTI EMIGRANTŲ SKAICIŲ

WASHINGTONAS. — Sekretorius Kissingeris ketvirtadienį pasikvietė pusryčių tris senatorius, kurie daugiausia senate gina sovietų žydų reikalus: sen. Henry Jacksoną, sen. Jacobs Javits ir sen. Abraham Ribicoff. Po pusryčių buvo paskelbta, kad susitarta dėl strategijos prekybos lengvatų ir žydų emigracijos iš Sovietų Sąjungos klausime. Senate prekybos įstatymas yra užblokuotas papildymo, kuris reikalauja emigracijos palengvinimo. Amerikos vyriausybė emigracijos klausimą svarstė su sovietų vadais Kremliuje per paskutinį prezidento Nixono vizitą.

Sekretorius Kissingeris pareiškė, kad sovietų vadai pasakė Nixonui, kad jie negalį viešai paskelbti savo nusileidimo, jie neįsistatė su vienokia ar kitokia emigrantų kvota, tačiau jie pažadėjo tyliai, be "veido praradimo", emigraciją palengvinti.

Trys senatoriai sutiko su šitokiu sprendimu ir pažadėjo nebetrukdyti prekybos sutarties priėmimui. Jie tačiau reikalavo, kad į sutartį būtų įrašyta, kad kongresas gali sustabdyti kreditus ir vėl pakelti muitus, jei emigracija iš Sovietų Sąjungos labai sumažėtų arba, jei vizos prašantįjį būtų persekiojami.

Sovietų vadai pasakė Nixonui, kad jie pasiruošę nusileisti emigracijos klausime, jei tik jiems nereikės viešai nieko skelbti. Pernai 35,000 žydų gavo leidimus išvažiuoti iš Sovietų Sąjungos. Minėti trys senatoriai pareiškė Kissingeriui, kad tas skaičius yra per mažas, sovietai galėtų išleisti apie 60,000 per metus. Kissingeris tačiau pareiškė, kad Kremliaus vadai žadėjo padidinti ligšiolinius skaičius, tačiau griežtai atsisako nustatyti emigrantų skaičių. Dėl to kaltas ir arabų valstybių spaudimas Maskvai, kam ji didinanti Izraelio gyventojų skaičių.

Kinijoje keliama Mao Tse Tungo žmona

HONG KONGAS. — Kinijos gyvenimo stebėtojai radę ženklų, kad vis daugiau keliama Mao Tse Tungo žmonos Chiang Ching vaidmuo komunistų partijos hierarchijoje. Neseniai partijos laikraštis Jenmin Jih Pao priminė 10 metų sukaktį nuo vienos Chiang Ching pasakytos kalbos 1964 m. liepos mėn. Ji tada kalbėjo apie Pekino operą. Paprastai, tokios kalbų ar pareiškimų sukaktys buvo taikomos tik paties pirmininko Mao Tse Tungo kalboms.

Kitame to paties laikraščio straipsnyje iškeliama gilioje senovėje Kinijos buvusi našlė Han Kao Tsu, kuri vyrui mirus, perėmė valdžią ir tęsė jo pradėtą politiką nesvyruodama ir avirta. Našlės valdymas 206 m. prieš Kristaus gimimą, o lygiai ir nereikšminga kalba apie operą duoda progą partijos spaudai kelti Chiang Ching vaidmenį. Šieniuose laikraščiuose irgi kelis kart buvo minimos instrukcijos iš Chiang Ching. Galimas daktas, kad Mao Tse Tungui mirus jo našlės įtaka Kinijoje bus nemažesnė už Perono žmonos įtaką Argentinoje.

RAWALPINDI. — Buvęs Pakistano prezidentas Mohammed Yahya Khan nuo 1971 metų karo su Indija buvo laikomas namų arešte. Dabar jam leidžiama iš namų išeiti, tačiau jis negali išvažiuoti iš Abbottabado miesto, kur jis gyvena.

IŠ VISO PASAULIO

LONDONAS. — Britanijos vyriausybė nutarė ateityje prievarta nemaitinti kalinių, kurie pradeda bado streiką. Ateityje tokie kaliniai bus apžiūrimi gydytojų ir jie bus įspėti, kada badavimas pradės kenkti jų sveikatai ar grėsti mirtimi. Maitinimas prievarta nebus taikomas net ir tada, kai kalinys iš bado ims mirti.

NEW YORKAS. — Iš Rytų Vokietijos sugrįžo 8 jauni amerikiečiai, kurie dalyvavo tarptautinėje matematikos olimpiadoje, kurioje varžėsi 18 valstybių gimnazistai. Amerikos komanda buvo jauniausia. Stephen Modzelewski iš Pittsburgho tik 15 metų. Amerikiečiai laimėjo antrą vietą. Pirmą užėmė Sovietų Sąjungos grupė. Olimpiadoje per dvi dienas teko išspręsti šešias matematinio galvavimo problemas. Geriausias matematikas šioje olimpiadoje buvo junuolis iš Švedijos.

ČIKAGA. — Illinois komisija, investigavusi pakelto traukinio nelaimę balandžio 11 d. Čikagos Lake ir Wells gatvių pasukime, paskelbė, kad, surinktomis žiniomis, traukinėlis važiuavo tris kart greičiau, negu šioje vietoje buvo leidžiama važiuoti. Nelaimėje buvo sužeisti 27 asmenys.

ČIKAGA. — Vienas vyras pasakendo ir trys buvo sužeisti, kai Fox upėje susidūrė du motoriniai laiveliai. Vieną laivą vairavo Howard Weiss, paskendęs upėje, kitą — Dennis Bruzas. Nelaimė įvyko 9:15 vakare.

PARYŽIUS. — Prancūzijos liuksusinis keleivinis laivas "France" šių metų spalio 25 d. baigs savo plaukiojimą skersai Atlanta. Šią vasarą numatoma padaryti dar septynias keliones, o paskui laivas bus išimtas iš apyvartos, nes jis neša nuostolius. "France" buvo statytas 1950 metais ir kainavo 74 mil. dol.

MADRIDAS. — Pirmą kartą per 35 metus generolas Francisco Franco nedalyvavo Tautinės dienos parade. Jį pavadavo princas Juan Carlos. Ši šventė minima 38-tą sukaktį nuo civilinio Ispanijos karo pradžios.

WASHINGTONAS. — Valstybės departamentas paskelbė reikalingą "apgalestavimą" Gulf Oil bendrovei, kad ji sutiko pakelti kainas už naftą, gaunamą iš Kuveito šaltinių. Amerika šiuo metu deda pastangas, kad naftos kainos būtų mažinamos.

WASHINGTONAS. — Senato vidaus reikalų komitetas paskelbė, kad Amerika gali vėl turėti naftos produktų krizę, jei gyventojai nepradės taupyti energijos ir suvartos jos mažiau negu 1973 metais.

Nuotrauka iš paskutinės prezidento Nixono kelionės Maskvon. Brežnevas jį išlydėjo Vnukovo aerodrome ir palinkėjo laimingos kelionės.

SPAUDIMAS GRAIKIJAI PADIDĖJO

ATENAI. — Graikijos ambasadorius Turkijoje Demetrios Cosmamadopoulos pasitraukė iš pareigų. Atsistatydino ir du aukšti užsienio reikalų ministerijos valdininkai, nepritardami valdžios politikai Kipro saloje. Diplomatinis spaudimas Graikijai padidėjo. Ją pasmerkė ne tik Britanija, Turkija, Sovietų Sąjunga, bet ir Europos Bendroji Rinka bei NATO valstybių taryba. Visi pasmerkimai reikalauja, kad Graikija gerbtų Kipro nepriklausomybę.

Naujasis Kipro prezidentas Nikos Giordgiades. Sampson, sušaukęs spaudos konferenciją, apkalbino arkivyskupą Makarios, kad jo režimas kankindavęs politinius kalinius. Konferencijon buvo atnešti aprištoms kojomis kaliniai, kurie pasakojo apie mušimus per padus ir kitus kankinimus. Buvo parodyti ir policijos kankinimų įrankiai. Sampsonas pareiškė, jog reikėjo nuvesti Makarios, norint išvengti civilinio karo Kipre. Jis paneigė, kad sukilimai gavo kokios paramos iš Atėnų vyriausybės, bet pripažino, kad Graikija atsiuntė tris lėktuvus su maistais. Sampsonas tvirtino, kad sukilimas yra Kipro vidaus reikalas ir Turkijai nėra jokios priežasties kištis į Kipro reikalus. Arkivyskupas Makarios esąs išdavikas, kuriam jis leisti sugrįžti į Kiprą, jei jis viešai apgailestautų savo darbus.

Vienas Kipro laikraštiniųkas, pamatęs spaudai parodytus sužeistuosius, pareiškė vieną jų pažįstas, jis esąs policijos seržantas, kurį jis matęs gatvėje prieš kelias dienas visai sveiką. Jo nuomone, prezidentas Sampsonas suruošė vaidinimą.

Pragyvenimo kaina Amerikoje, būtent mėn. vėl pakilo 1%.

Kairėje naujas Kipro prezidentas Nikos Giordgiades. Sampson, dešinėje — nuverstas prezidentas Makarios.

Pavergtųjų Tautų proklamacija

Liepos 12 dieną JAV prezidentas Richard Nixon pasirašė 1974 metų Pavergtųjų Tautų Savaitės proklamaciją. Savaitė prasidėjo liepos 14 d.

Proklamacijoje Prezidentas "kreipėsi į Jungtinių Amerikos Valstybių žmones, ragindamas juos paminėti šią savaitę atitinkamomis apeigomis ir veikla, o taip pat sustiprinti ryšį kovoti už brangius visuotinius laisvės idealus". (E)

Daktaras Pekeris laimėjo premiją

NEW YORKAS. — Columbia universiteto prezidentas William J. McGill paskelbė kad šių metų Vetlesen Premija, kuri duodama už mokslinius darbus žemės tyrinėjimuose, buvo paskirta Lietuvoje gimusiam Chaim Leib Pekeriu už žemės drebinimų mechanikos studijas.

Dr. Pekeris ilgą laiką dirbo Amerikoje, o dabar profesoriauja Weizmano Institute, Izraelyje. Vetlesen premija yra 25,000 dol.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

Šiaurės Korėjos priešlėktuvinė artilerija apšaudė P. Korėjos keleivinį lėktuvą su 153 keleiviais. Seulo vyriausybė griežtai pasmerkė tokį "žiaurų, nežmonišką veiksmą".

Izraelio daliniai perėjo Libano sieną ketvirtadienio naktį ir susprogdino tris namus, kuriuose prisilaikė arabai teroristai.

JAV senatas 77-19 balsais patvirtino įstatymą, kuris federalinę paramą teisininkų reikalingiems neturtingiems amerikiečiams perkelia į savarankišką valdžios korporaciją.

Central Intelligence Agency direktorius William Colby pareiškė kongreso komitete, kad jo žiniomis Sovietų Sąjunga padidino 4% savo išlaidas karo reikalams, o ne sumažino, kaip Maskva skelbia.

Bostone Aukščiausias valstybės teismas atėmė iš Charles Colson teisę verstis advokato praktika Massachusetts valstijoje. Colsonas, buvęs Baltųjų Rūmų patarėjas, sėdi kalėjime.

Naujai paskelbti senato Watergate komiteto dokumentai parodo, kad buvęs izzd sekretorius John Connally kalbėjo apie pinigų aukas prezidento per rinkimus su Haldemanu. Connally anksčiau užsigynė su niekuo nekalbėjęs ir nieko nežinojęs apie pieno pramonės aukas.

Rusų kosmonautai sugrįžo į žemę

MASKVA. — Du sovietų kosmonautai vakar ruošėsi atsiskirti nuo erdvės stoties ir grįžti į žemę. Kosmonautai Pavel Popovič ir Juri Artjuchin atliko visą eilę bandymų, kurie bus reikalingi bendroje sovietų-amerikiečių kosmonautų 1975 m. Jiedu iš stoties į sugrįžimo laivą perkėlė instrumentus ir kitą medžiagą.

Ši kosmonautų kelionė prasidėjo birželio 25 d. J erdvės stotį Saljut 3 jie persikėlė liepos 4 d. Tass agentūra praneša, kad abu kosmonautai sveiki ir jaučiasi gerai.

Jie nusileidė laimingai numatytoje vietoje.

TURKIJA PASIRUOŠUSI IŠKELTI SAVO KARIUOMENĘ KIPRO SALOJE

NEW YORKAS. — Nuverstas Kipro prezidentas Jungtinėse Tautose buvo sutiktas kaip prezidentas, o naujosios Kipro vyriausybės delegaciją Saugumo Taryba nutarė priimti, kaip "asmenis, kurie, tarybos nuomone, kompetentingi suteikti informaciją" idomu, kad arkivyskupo Makarios sutikimą pravedė JT protokolo šefas Sinan Korle, kuris yra turkas. Saugumo Taryba paruošusi rezoliuciją dar prieš Makarios kalbą. Joje taryba reikalavo išvežti iš Kipro svetimias karines jėgas.

Argentinoj daugiau smurto veiksmų

BUENOS AIRES. — Bandydami išvaduoti teroristų pagrobtą laikraštiniųką David Kreiselburd, policija puolė teroristų užimtą namą. Įkaitas buvo rastas nušautas, tačiau vienas banditų sužeistas pateko į policijos rankas. Tai Carlos Starita, 22 m. amžiaus. Kiti teroristai pabėgo.

Ryšių su buvusio vidaus ministerio Arturo Mor Roig nušovimu policija suėmė 28 asmenis. Argentinos kairiųjų teroristų yra net penkos grupės. Veikiausia jų "Liaudies Revoliucinė Armija". Yra ir dešiniųjų peronistų radikalinių grupių, kurios puola kairiuosius teroristus. Trečiadienį stipri bomba sužalojo Teisinių Draugijos įstaiga miesto centre. Ši grupė pagarsėjo savo pastangomis ginti teismuose teisiamus kairiųjų veikėjus. Spėjama, kad už tai jų įstaiga susprogdino dešinieji peronistai.

Fordo bendrovės Argentinijoje prezidento Juan Courard namą kaž kas apšaudė iš pravažiuojančio automobilio. Sužeistų nebuvu.

Argentinoj daugiau smurto veiksmų

Puola policijos įrankių pardavimą

WASHINGTONAS. — Valstybės ir prekybos departamentai skubiai studijuoja kai kurių Amerikos biznio bendrovių planus dalyvauti Maskvos "Krimteknika-74" parodoje, kur bus išstatyti naujausi kriminologijos įrenginiai, įvairios balsams identifikuoti mašinos ir kiti policijos įrankiai. Kongrese pasigirdo griežti kritikos balsai. Charles Vanik, demokratas iš Ohio pareiškė: "Tai yra baisus, nesąžiningas Amerikos biznierių žygis. Ieškodami pardavimų ir pelnų Amerikos biznieriai pateiks savo gaminius sovietų KGB dėmesui".

Senatorius Henry Jackson pagrąsino, kad jo pakomitetis pradės kviesti tuos biznierių ir apklašinėjimus.

Prekybos sekretorius Dent pareiškė, kad jis su sekretorium Kissingeriu svarsto ar reikėtų uždėti eksporto suvaržymus nusikaltimų aiškinimo mašinoms į Sovietų Sąjungą ir kitas komunistines šalis.

Kritikai nurodo, kad sovietų milicijai, terorizuojančiai sovietų visuomenę, bus dar lengviau kontroliuoti ir persekioti žmones, turint moderniausias amerikiečių mašinas ir įrengimus.

WASHINGTONAS. — Narkotikų agentūra, veikdama kartu su Kolumbijos policija, išardė 24 asmenų narkotikų pardavinėjimo gaują ir atėmė įvairių narkotikų 3 mil. dol. vertės.

Graikija, iš visų pusių spaudžiama, paskelbė nutarimą pakeisti Kipro saloje buvusius 650 karininkų. Turkija šį žygį vadina "manevru", nes nesą jokio skirtumo ar Kipre bus karininkai, kurie sukilimą įvykdė, ar kiti, kurie sukilimui pritaria. Graikija apie šį nutarimą "palapsniui pakeisti karininkus" paskelbė Briuselyje, NATO valstybių štabo susirinkime.

Valstybės pasekretorius Joseph Sisco tarėsi Londone su Turkijos premjeru ir britų vyriausybe. Jis žadėjo skristi į Turkiją ir į Graikiją. Svarbiausias Amerikos rūpestis, kad neprasidėtų kovos tarp dviejų Amerikos sąjungininkų: Turkijos ir Graikijos. Valstybės departamente manoma, kad arkivyskupi Makarios mažai vilčių sugrįžti į prezidento sostą Kipre.

Turkijos parlamentas, susirinkęs nepaprastos sesijos, išklaušė premjero Ecevit pranešimo apie pasitarimus Londone. Daug turkų parlamento narių ragino vyriausybę tuoj iškelti kariuomenę Kipre. Turkija, kaip 1960 metų sutarties garantuoja, turinti teisę įsikišti.

Vakar rytą iš Turkijos uosto Mersino išplaukė 17 laivų pilnų kariuomenės ir ginklų. Turkijos Egėjo jūros laivynas irgi išplaukė Kipro salos kryptimi. Prie Kipro sutraukti ir Amerikos, Sovietų Sąjungos, Britanijos karo laivai. Graikų kariuomenė irgi telkiama prie Turkijos sienos.

Pačiame Kipre padėtis normali. Kariuomenės patruliai gauda ir suminėja buvusius Makarios policijos valdininkus, kurių 1,000 jau sumta. Naujoji valdžia areštavo ir apie 300 civilių. Prezidentūra gerokai apgraiuta ir apdeginta. Krautuvės ir bankai jau veikia, tačiau gyventojų tarpe jaučiamas įtampimas dėl įvairiausių gandų ir bijoma turkų puolimo.

Griežtesnė valdžia Portugalijoje

LISABONA. — Nauja Portugalijos vyriausybė turi 16 ministrų, iš kurių 9 civiliai ir septyni kariškiai. Kabinete yra ir viena moteris — socialinių reikalų ministrė Maria de Lourde Pintasilgo.

Faktas, kad vidaus ir darbo ministerijos atiduotos karininkams, aiškinamas nusistatymu griežčiau prižiūrėti tvarką ir discipliną, apie kurią pakartotinai užsiminė prezidentas Antonio de Spinoza, pristatydamas naują kabinetą. Mes negalime kaltinti reakcionierių dėl netvarkos, kuri pasireiškė darbovietėse, įstai-gose ir gatvėse, pasakė prezidentas.

PEKINAS. — Kinijos gyventojai antradienį plaukiojo upėse ir ežeruose, prisimindami Mao Tse Tungo plaukimą Jangcės upėje 1966 m.

LIETUVA PRIEŠ 30 METŲ

Vokiečių nacių ir rusų bolševikų naguose

(Paimta iš Lietuvos Pajūrio 1963 metų Nr. 2 (14))

Kitos tautos, o ypatingai tautos, kurios pačios žiauriausiu būdu persekiojo, skriaudė ir naikino savo mažesnius kaimynus, šiandien stengiasi pasauliui rodyti tik savo tautos kančias ir nelaimes. Dar daugiau — jos norėtų, kad net jų buvusios aukos juos užjaustų ir paguostų (!). Apie savo gyventojų skaudžius pergyvenimus jie yra prirašę ištisus toms, kuriuose chronologiška tvarka surašyti pavienių asmenų pergyvenimai ar jų palidijimai.

Mes, lietuviai, tuo atžvilgiu esame labai baimingi ir kuklūs. Jei ir pasirodo viena kita knygu — ar straipsnis apie lietuvių tautos ar pavienių tautiečių kančias, tai ne tik svetimi, bet ir savi tuoj šoka mus mokyti apie tautų sugyvenimą ir kaip užmiršti mums padarytas skriaudas. Nušvietimas Lietuvos didžiųjų kaimynų padarytų piktadarybių prieš pavienius ar pačius brangiausių mūsų tautos narius, jų

ENDRIUS BORCHERTAS

Nuotrauka padaryta Sibire po to, kai E. Borchertas buvo paleistas iš rusų kalėjimų ir vergų stovyklų. Endrius Borchertas buvo vienas žymiausių Klaipėdos krašto lietuvių veikėjų. Plačiau apie jį Lietuvių Enciklopedijoje, tomas III, psl. 135.

manymu, esąs kiršinimas ir labai netaikštus veiksmas. Žodžiu, kas kitoms tautoms leistina, lietuviams neleistina.

Bet neapsigaudinėkime. Kaip vokiečiui, rusui, žydai, lenkai buvo sunku mirti, nelengviau buvo ir lietuviui. Ir lietuvis turėjo širdį, jausmus ir skausmo pojūčius. Ir jis drebančia širdimi nacių ir bolševikų pragarysėse amžiais skyrėsi nuo savo šeimos narių, gimtojo krašto ir šio pasaulio. Ir jis dar būtų norėjęs gyventi, veikti, kurti ir darbuotis savo tautai, kurios nariu jis tapo pagal Visagalinio valią.

Todėl negali būti jokių abejonių, kad jie yra verti mūsų didžiausios pagarbos. Ir tai visai nekreipiant dėmesio ar vienam bei kitam buvusiam mūsų tautos neprieteliui tai patinka ar ne.

1960 m. LP-rio pirmame numeryje trumpai pranešė apie žinomo klaipėdiško veikėjo Endriaus Borcherto mirtį. Tik dabar gavus išsamesnių žinių apie paskutinius jo gyvenimo metus, Borchertas pasitraukė į savo ūkį Gvildžių kaime, Klaipėdos ap-

vargus kalėjimuose ir jo mirtį spausdiname šį straipsnį su autentiškais nuotraukomis iš tautiškos ir Sibiro.

1939 metais, naciams okupavus Klaipėdos kraštą, Endrius skrytyje. Ten jis buvo gestapo suimtas ir už savaitės paleistas. 1941 m. kovo mėn. E. Borchertas gestapo vėl buvo suimtas ir išvežtas į Ragainės kalėjimą.

Išbuvus kurį laiką kalėjime, jis turėjo apsispręsti — vykti į rusų okupuotą Lietuvą, ar pasilikti. Paskutiniu atveju naciai davė nedviprasmiškai suprasti, kad jie negalės duoti jokių garantijų dėl jo tolimesnio likimo. Atsidūręs tokioje padėtyje E. Borchertas pasirinko pirmąją galimybę. Iš savo gerai sutvarkyto ūkio jis galėjo pasiimti tik 2 arklius, 1 karvę, 1 kiaulę, 1 avių 10 vištų. Kai viskas buvo pakrauta, nacių vadakai atsukė į Klaipėdos stotį ir patarė nebevažiuoti. Į tai jiems E. Borchertas atsakė: „Jei jau viena kartą mane prie to privedė, tai aš važiuoju“.

Lietuvoje, Vilku kaime, Telšių apskr., E. Borchertas gavo kiek žemės su apleistais triobėsais. Stogai buvo prakirę, durys išvirtusios, o pašaro nė sausos. Viską reikėjo aptvarkyti ir pašaro gyvuliams atsivežti.

Sekancią žiemą E. Borchertas persikėlė į Pavirvytės kaimą, Luokės valsčiuje. Telšių apskrityje. Ten nors triobėsiai buvo šiek tiek geresni, bet užtat žemė buvo bloga ir apleista. Pirmieji metai buvo labai sunkūs, bet gyvenimas paskui kiek pagerėjo.

Endrius Borchertas niekaip negalėjo užmiršti savo palikto ūkio Gvildžiuose, kuriam buvo atidavęs tiek daug triūso ir darbo. Dažnai jam prieš akis rodėdavo gražūs Gvildžių kalnas, ant kurio po Pirmojo Pasaulinio karo jis ruošdavo Joni-

nių šventes. Kai 1944 m. vasarą vokiečių-rusų frontas buvo sustojęs ties šiauliais, E. Borchertas pasikinkęs vieną arkli, pasiėmęs į sentimentale kelionę pasienio link.

Apistojęs netoli Gargždų miestelio, jis matė kaip vokiečiai ir lietuviai kasė apkasus, kad sulaikius raudonąją armiją. Tuo tarpu Klaipėdos krašte visi gyventojai buvo varomi iš ūkių į Vokietiją.

Jam bėeinant prie pereinamojo punkto Laugaliuose, jį staiga pasivijo automobilis iš kurio išlipo du mandrūs SA vyrai ir jį užklausė: „Ar jūs esate Borchertas?“ „Taip“, atsakė užklausiamasis. Tada SA vyrai jį nusivežė į Gargždus ir uždarė vietos komendantūroje. Jiems kur tai pasiūlymus, greičiausiai prie apkasų ar pas vietos gyventojų lašinių gėlių išvažiavo atgal į Pavirvytės kaimą. Kitą dieną atsukė jo judėjį gestapininkai, bet jie rado tik vėžio ratų žymes.

Praėjo keli mėnesiai. Frontas ties šiauliais pajudėjo ir raudonieji visais keliais pradėjo veržtis pirmyn. E. Borcherto pažįstamieji ir draugai jį kalbino vykti į Gvildžius. Bet Borchertas, atsiminęs aną įvykį Laugaliuose, atsisakė vykti. Vėliau tai neturėjo ir prasmės, nes frontui ties Klaipėda sustojus, visi gyventojai iš Klaipėdos apskritys buvo iškelti.

Frontui praėjus, vieną vėlybų 1945 m. vasario mėn. vakarą pas E. Borchertą į Pavirvytę atvyko NKVD. Padarę nudaugnia krata, jie Borchertą išsivežė į Telšius ir uždarė kalėjime. Už kelių mėnesių jis buvo išvežtas į Rusiją. Išbuvus kalėjimuose apie metus, jis buvo atvežtas į Klaipėdą ir patalpintas Klaipė-

dos kalėjime. Ten jo sveikata žymiai pablogėjo ir ilgą laiką buvo paguldytas kalėjimo ligoninėje. Kai jo sveikata kiek pasitaisė, NKVD karinis tribunolas, net nenurodant motyvų, Endrių Borchertą nuteisė 10 metų (!) kalėjimo. Mat, tuo metu buvo pats žiauriausias bolševikų siuntėjimas Lietuvoje. Visi kalėjimai buvo perpildyti. Stalinas ir jo tarnas Berija išsiūso vykdė tariamą „valymą“. Pilnas buvo ir Klaipėdos kalėjimas.

Paprastai kalinius veždavo naktimis, bet vieną dieną, greičiausiai įbauginimo tikslu, NKVD iš Klaipėdos kalėjimo į gatvę išvarė apie 400 kalinių. Pastatė kas 10 metrų po sargybinių su šunimi, jie kalinius varė į stotį. Jų tarpe buvo ir Endrius Borchertas.

Būdamas Klaipėdos uosto direkcijos ir Klaipėdos krašto seimelio lietuviškosios frakcijos nariu, Borchertas buvo žinoma asmenybė. Dabar jis lyg koks kriminalinis nusikaltėlis buvo lietuvių tautos neprietelių ir šunų varomas bei įbauginų gyventojų lydimas jam gerai pažįstamomis Klaipėdos gatvėmis. Ką tokiu kryžiaus keliu eidamas jautė E. Borchertas, mes nežinome, bet galime gerai įsivaizduoti.

Iš Klaipėdos jis buvo išvežtas į Sibirą ir patalpintas Krasnojarsko kalėjime. Kai vis daugiau politinių kalinių atsidūrė Krasnojarske, kalėjimas pasidarė per ankštas. Tada E. Borchertas buvo išvežtas į Kazach-

staną — pirmą į Balchais, o vėliau į Karagandos kalėjimą. Visagaliu Kremliu dikta toriui, Staliniui mirus, kiek sušvelnėjo ir politinių kalinių padėtis. Vėliau buvo paskelbta ir amnestija, kuri palietė ir E. Borchertą. Nuo 1945 m. tasomas po rusų kalėjimų jis 1953 m. pavasarį buvo paleistas.

Neturėdamas jokių pagrindo gyvenimo egzistencijai pradėti, jis pasiliko Karagandoje ir stėjo dirbti ūkvedžių vienoje imonėje. Tačiau jo sveikatos stovis jau buvo labai pablogėjęs. Jis susirgo sunkia kepenų liga.

Trumpai prieš mirtį E. Borchertas užėjo pas savo pažįstamą ir ten pernaktavo. Staiga naktį jį užpuolė skaudus priepuolis. Kitą rytą jis nutarė eiti į ligoninę. Jam beesant pakelyje, priepuolis pasikartojė ir E. Borchertas ant tiek nusilo, kad turėjo ant akmenų atsistoti. Tai pastebėję praeiviai jam suteikė pirmąją pagalbą. Paėmę jį už pažastų, jie navedė jį į ligoninę. Čia gydytojai konstatavo, kad jo sveikata yra visai pakirsta. Taip tad tą patį vakarą, 1957 m. sausio mėn. 9 d., 11 valandą, Endrius Borchertas pasimirė.

Prūsas

ROOFING

All kinds of roofs. Steep and flat. Chimneys, gutters and downspouts. Free estimate. All work guaranteed.

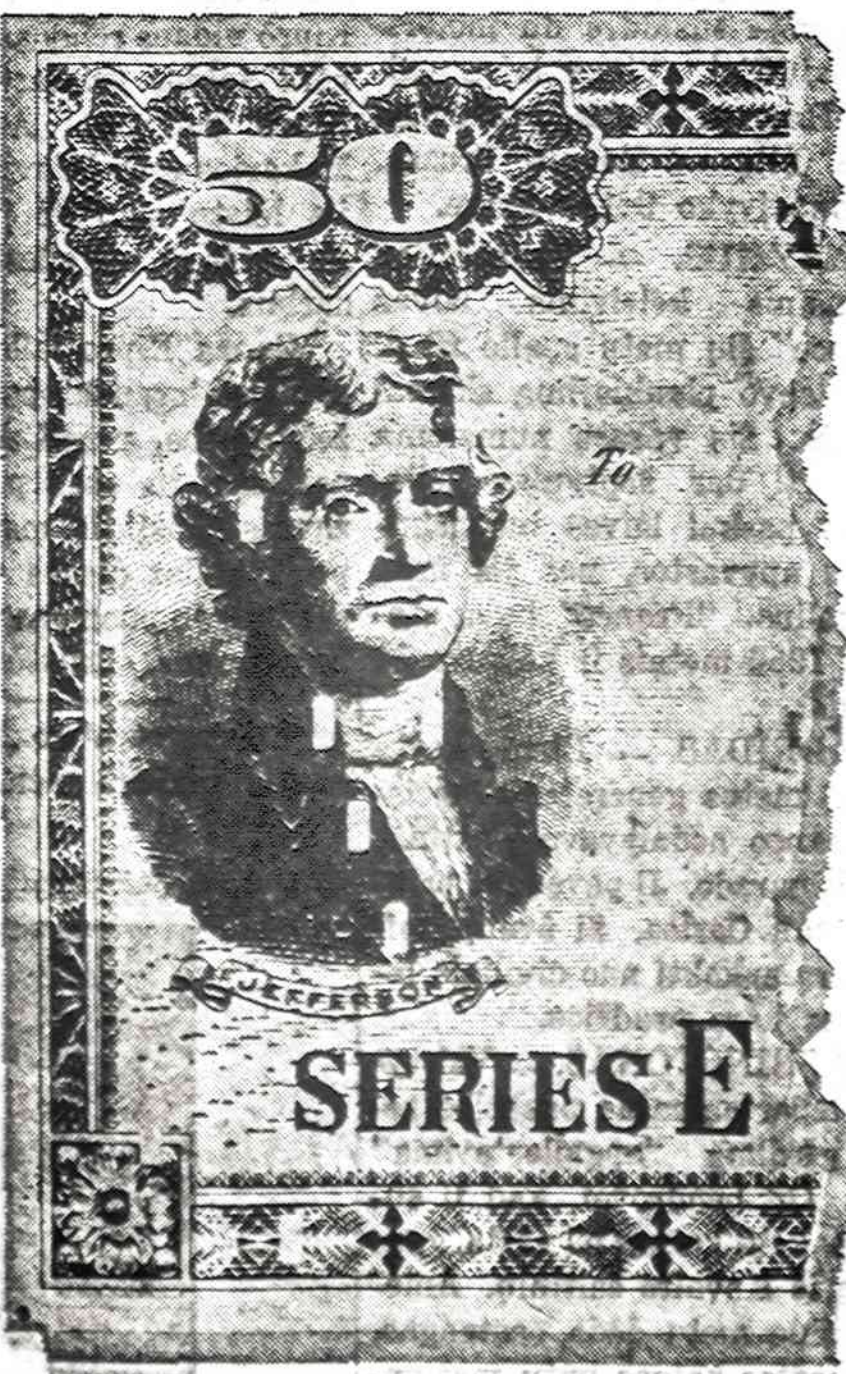
LOWEST PRICES

A. ABALL ROOFING CO.

1159 N. Long Ave.
Phoness: 521-6047

2409 N. Clybourn
935-2660

Steal me. Burn me.
Throw me away.
I'm still yours.

Once you bring me home, I'm yours forever. Even if I'm burned. Or lost. Or stolen. If you look for me and can't find me, just report it. And you'll get me back, as good as new. And remember, I'll never break your heart. Or leave you stranded in the tight spots. I'll always be there when you need me. And that ought to make you feel pretty secure.

Take stock in America. Join the Payroll Savings Plan.

STANDARD FEDERAL FINANCIAL FRIEND OF THE FAMILY

7½% YEARLY	CERTIFICATE ACCOUNTS* \$5,000 Or More 4 Year Maturity YIELD INCREASES TO 7.70% on interest accumulated for 1 yr.	7% YEARLY	CERTIFICATE ACCOUNTS* \$1,000 Or More 4 Year Maturity YIELD INCREASES TO 7.35% on interest accumulated for 1 yr.
6¾% YEARLY	CERTIFICATE ACCOUNTS* \$1,000 Or More 30 Month Maturity YIELD INCREASES TO 7.08% on interest accumulated for 1 yr.	6½% YEARLY	CERTIFICATE ACCOUNTS* \$1,000 Or More 1 Year Maturity YIELD INCREASES TO 6.81% on interest accumulated for 1 yr.
5¾% YEARLY	CERTIFICATE ACCOUNTS* \$1,000 Or More 90 Day Maturity YIELD INCREASES TO 6.00% on interest accumulated for 1 yr.	5¼% YEARLY	PASSBOOK SAVINGS Interest Paid to Date of Withdrawal YIELD INCREASES TO 5.39% on interest accumulated for 1 yr.

*A substantial interest penalty is required for early withdrawal.

STANDARD FEDERAL SAVINGS
4192 Archer Avenue (at Sacramento)
Chicago, Illinois 60632 — 847-1140

Member Federal Savings and Loan Insurance Corporation

Celebrating our 65th year
Assets over \$200,000,000.00
Reserves over \$18,000,000.00

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

Dienų skeveldros

I.
"Nidos" knygų klubo leidiniu Nr. 91 pasirodė Bronio Ralio "Paguodos" pirmas dalis. Autorius vadina Akimirkos kroniką. Kaip pavadinti, nepagadinsi, tai yra mūsų kultūros istorijai įnašas didelis.

Kai prisėdau, tai ir neatstojau nepabaigęs. Šito teigimo teisingumą gali įrodyti kiekvienas gimtojo rašto mylėtojas.

Dėl vardo... "tos knygos, tie koncertai, dainos, spektakliai, meno parodos, filmai, plokštelės — štai kas buvo man pati brangiausia ir tikriausia paguoda anksčiau ir ypač per pastaruosius 3 dešimtmečius. Jeigu ne tai, kažin ar gyvenimas būtų turėjęs daug prasmės".

"Aš praradau mares laiko, visus laisvalaikius ir daug energijos, nespėjęs ir radiškai, negalėjęs ekonomiškai žydingos Amerikos laikotarpiu gausiau medžiagiškai aprūpinti šeimą ir savo artėjančią poilsį".

"Knygos ir kultūrinės vertybės buvo mano didžiausia, kartais vienintelė paguoda. Bet negailiu tų pamišėlių sueik-

votų laisvalaikį, jie man buvo brangesni už viską".

Knygoje apstu "saviškių" tema. Pvz., ne visi žino apie didžiausią Cirkos plagiatą. Jis jau būdamas komunistų partijos narys, "Lietuvos Aids" įdėjo vieną iš didesniųjų mūsų literatūroje plagiatų. Tai Pavilonio slapyvardžiu sulietuvin-ta rumunų žydo apysaka. To plagijato išaiškinimas buvo visai tragikomiškas. Plagijatorių demaskavo sovietinių rašytojų politrukas Šimkus, tada dirbęs Lietuvos žinių redakcijoje. Šimkus nei neįtaria, kad tas plagijatorius — jo partijos draugas.

Knygoje apstu žinių apie antikomunistus rašytojus ir kovotojus prieš komunizmą, kaip tai: Orwell, Koestler, Gide, Silone ir kt. Čia įsidėmėtina Ralio tokia pastaba:

"Vakarų pasaulio aklumą, jo naivumą, jo buką egoizmą, mes daugiau suprasim, taigi turėsime ir tiek pateisinti, jeigu bent truputį prisiminsim patys save: savo šalies politiką, mūsų buvusias nuotaikas, mūsų buvusių vadų ūkanotus galvojimus".

SKAMBINKITE DABAR IVERTINTI JŪSŲ NAMĄ

ERWIN J.

MICHAELS

4637 So. Archer Ave.

(Prie 47-tos)

254-8500

MEMBER

RELO

Inter-City Relocation Service

MES TAIP PAT PARDUODAME VILNUS, CHICAGOS PRIEMIESČIUS IR 7,000 MIESTŲ JAV-SE PER RELO

"Šiandien, kaip žinoma, Tėvynėje ir ypač išeivikuose užsieniuse visi mes ir visi jie, aišku, tapom labai gudrūs, labai teisingi ir toli numatą. Bet ar tokie buvom prieš 10, prieš 20, prieš 30 metų? Kaip tada mūsų šalies visuomenė galvojo ir ką darė?"

"Juk mūsų laisvan kraštan tada taip pat buvo atkūrę pabėgėlių iš Rytų. Ar daug mes klausėm jų pasakojimų?"

III.

Br. Raila savo "Akimirkose" paduoda ir toki "man" artimą dialogą. Alantas paklausė jį:

— Sakyk, kokia tau miesta aikštė gražiausia visame pasaulyje?

Greit pakratęs atmintį, prisiminęs, Romą, Veneciją, Berlyną, Paryžių atsakiau:

... Place de la Concorde Paryžiuje...

— Ne. Gražiausia aikštė pa-

Sovietų valdžia pagaliau leido numatyti Sergejaus Ignašovo ir Žikagietės Diane Nemec sutuoktuvės. Dianės viza pasibaigė ir ji iš Maskvos išvažiavo. Ji norinti pagimdyti porėlės vaiką Amerikoje.

INŽ. J. VILČINSKAS SULAUKĖ 65 M.

Sukaktuvininkas yra gimęs 1909 m. Vilniuje. Pirmasis karas visą šeimą nubloškė į Rusiją. 1916 m. mirė jo motina ir keturi šeimos vaikai pasiliko be motiniškos globos. Teko pakelti daug vargo ir pajusti maisto trūkumą.

Sukaktininko tėvelis buvo geležinkelio tarnautojas, tai kai sugrįžo į Lietuvą ir vėl gavo darbą pagal turimą specialybę. Kai apsigyveno Palemonė, tai čia būsimasis inžinierius pradėjo sentis pirmąsias mokslo žinias. Baigė Neveronių pradžios mokyklą. Vėliau baigė Vidurinę ir Aukštesniąją technikos mokyklą. Studijavo Technikos fakultete ir gavo tarnybą Kauno miesto savivaldybės kanalizacijos ir vandentiekio skyriuje. Toje srityje visą laiką dirbo Lietuvoje ir Anglijoje.

saulyje yra Katedros aikštė Vilniuje. Tik pažiūrėk:

Mes (rašo Raila) kaip tik buvome prie tų vietų iš Gedimino gatvės. Pavasaris, žalia, medžiai. Žydėjo gėlės. Lauryno Stukos katedra, Gedimino kalnas. Pilies griuvėsiai. Lyg kažkur staugė geležinis vilkas. Pakalnėje rūmai. Čia kadaise vaikščiojo Barbora Radvilaitė. Atvira, erdvi, plati, skoninga. Nuostabi panorama".

— Sėkmės autoriui ir knygai!

III.

Anapus paminklų apsaugos ir kraštotyros draugijos Kalbos komisija išleido knygą "Žodžiai ir žmonės". Sudarė B. Savukynas. Recenzijoje "Literatūroje ir Mene" pastebima:

"Kalbos istorijai yra svarbūs straipsniai apie mūsų vardus ir pavardes. Tai Zigmo Zinkevičiaus "Vilniaus gyventojų vardai XVII a. pradžioje" ir Aleksandro Vanago "Mūsų pavardės". Prof. Z. Zinkevičiaus straipsnis svarbus ne tik kalbos mokslui, bet ir lietuvių kultūrai apskritai. Iš šio nagrinėjimo, paremto archyvų dokumentais, matome, kad tuo metu senieji Vilniaus gyventojai dar turėjo lietuviškus tautinius vardus, o jų vaikai buvo krikštijami tik krikščioniškais, nes to meto "žmonių vardiną sąlygojo visiškai bažnyčios monopolis". Straipsnyje įdomiai lyginamos tuometinės vardo vartojimo tendencijos su šių dienų vilniečių vardu faktais. Sužinome, kad Vilniaus lietuviai vaikams dabar teikia visokių ultramodernių vardu. Net 5% visų 1968 m. gimusių berniukų ir 17% mergaičių pavadinta Aidomis, Džanetomis, Gitanomis Milenomomis, Sondromis, Erlandais, Armondais, Edikais... Ką gi, sumiesčionėje žmonijai mano, kad šitie vardai yra begalinės puošmenos, bet jos neturi šaknų jokioje kalboje!"

J. Cienas

Lietuvio" bendradarbis. "Darbininkų Balso" ir "Minties" redaktorius.

Bendradarbiauja ir užjūrio lietuvių spaudoje. Atliekamu nuo darbo laiku domisi pašto ženklais ir turi surinkęs vertingą lietuviškų pašto ženglių rinkinį.

Inž. J. Vilčinskas yra pareigos ir darbo žmogus. Myli savo tėvynę, siejosi dėl jos išlaisvinimo ir lietuviybės išlaikymo. Lietuvišką darbą dirba ir visa Vilčinskų šeima. Sukakties progą, mielam Sukaktuvininkui ir jo šeimai nuoširdžiai sveikiname ir linkėjimai.

V. Vytenietis

KIAULĖ IR ZUVIS

Vieną kartą žuvis pamatė kiaulę ir pradėjo iš jos juoktis, sakdamas:

— Kokia tu biau! Kojos išklypusios, plaukai kaip adatos, nešvari. Pažiūrėk į mane, kokio aš graži! Plaukioju tyru vandeniui.

Kiaulė atsakė:

— Nors tu ir graži, bet tave kai žmonės valgo, tai spaudos, o mane kai valgo, tai ir pirštus nulažo.

(Liaudies pasaka)

♦ Pastatyk statiką, paberk bėriukus, pašauk ūsikus. (Dubuo, šaukštai, vyrai)

CRANE SAVINGS and Loan Association

B. R. PIETKIEWICZ, Pres.

47 and Rockwell Street. Tel. LaFayette 3-1083
NEMOKAMI VIETA AUTOMOBILIAMS

7% Mokama 4 metų
Certifikatams.
Mažiausia \$5,000
ar daugiau.

6 1/2% mokama 1 metų
certifikatams.
Mažiausia \$1,000
ar daugiau.

5 1/4% ON INVESTMENT
ACCOUNTS

Taupmenos padėtos ir reguliarios taupymo sąskaitas iki mėnesio 10-tos dienos duoda pelno dividendų už visą mėnesį.

DIVIDENDAI MOKAMI KAS 3 MĖNESIAI.

VALANDOS: Pirmad. ir ketvirt. 9:00 ryto — 8:00 vak.
Antradienį ir penktadienį 9:00 ryto — 5:00 vakaro; Šeštadieniais 9:00 ryto — 12:00 dienos. Trečiadieniais uždaros.

J. AUGUSTAITIS

ANTANAS SMETONA IR JO VEIKLA

154 pusl. knyga.

Kaina \$2.00

Nei vienas žmogus, noris pažinti nepriklausomos Lietuvos ir Antano Smetonos valdymo laikotarpį, negalės apsieiti be J. Augustaitis paruoštos studijos. Ši knyga būtina kiekvienam, norinčiam pažinti ne tik Lietuvos praeitį, Lietuvoje gyvenusių ir Smetonos valdymo laikotarpį pažįstantį žmogų tvirtina, kad J. Augustaitis teisingiausiai ir tiksliausiai aprašė ir įvertino Antano Smetonos veiklą.

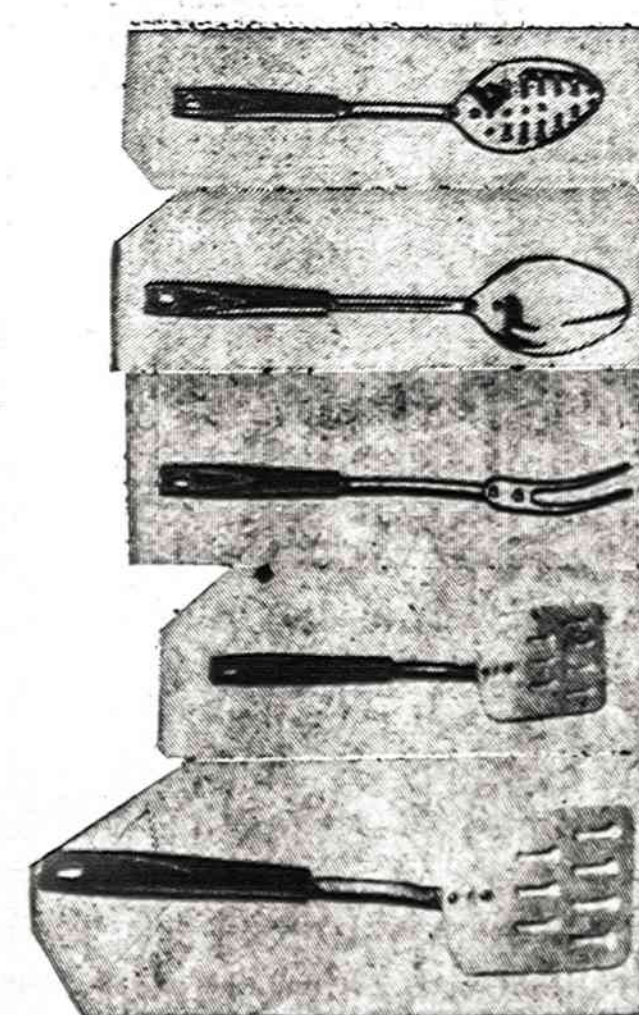
J. Augustaitis knyga galima gauti "Naujienose" darbo valandomis. Kas negali užsėti "Naujienos", tai prašomas persiųsti \$1.50 čekį arba Money Order, pridėdam 20 c. persiuntimui paštu, tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. HALSTED STREET, CHICAGO, ILLINOIS 60608

Gavę pinigų, tuojau knygą pasiųsime.

VERTINGOS DOVANOS TAUPYTOJAMS

Kas atidarys naują \$250 taupymo sąskaitą arba įdės tokią sumą į turimą sąskaitą, tai gaus viršuje matomą 5 gabalų virtuvės setą veltui, kol turėsime atsargų.

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelių darbų. Pirmia, jie padeda jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkę bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos.

NEW RATES ON SAVINGS CERTIFICATES

7 1/2% PER ANNUM:

\$5,000.00 OR MORE

4 YEAR MATURITY

6 3/4%

\$5,000.00 OR MORE

30 MONTHS MATURITY

6 1/2%

\$2,500.00 OR MORE

1 YEAR MATURITY

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Isteigta 1923 metais.

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti.

Philomena sako:

- KAS NETAUPO ATEICIAI, TAS NESIRUOŠIA ŠVIESESNIAM IR TINKAMESNIAM GYVENIMUI.

Socialinės apdraudos neužtenka pragyvenimui. Chicago Savings bendrovės mokamus aukštus nuosimčius pridėjus prie Social Security, jau galima ramiau senatvės laukti ir gyvenimu džiaugtis. Chicago Savings moka 5.25% už paprastose sąskaitose laikomas santaupas, ir duoda 7.5% už sertifikatuose laikomus pinigus.

Ši metų Chicago Taupymo bendrovė švenčia savo Aukštinį Jubiliejų. Laimingiesiems duoda kelionę į Havajų salas, Disneyland, Las Vegas ir daug kitokių dovanų.

Atsilankykite.

CHICAGO

savings and loan association

6245 south western avenue 476-7575

Neseniai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakiusios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone MA 1-6100.

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$24.00 per year, \$13.00 per six months, \$7.50 per 3 months.	
Other USA localities \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$7.50 per three months.	
Canada \$24.00 per year, \$13.00 per six months, \$7.50 per three months.	
Other countries \$25.00 per year, \$13.00 per six months, \$7.50 per three months.	
15 cents per copy.	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestuose:	
metams \$24.00	
pusei metų \$13.00	
trims mėnesiams \$7.50	
vienam mėnesiui \$3.00	
Kitoje JAV vietoje:	
metams \$22.00	
pusei metų \$12.00	
trims mėnesiams \$7.50	
vienam mėnesiui \$3.00	

NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Skelbia pasauliui lietuviams daromas skriaudas

Dr. Kazys Bobelis, Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas, skelbia pasauliui Sovietų Sąjungos daromas skriaudas pavergtai Lietuvai ir baisiai išnaudojamai lietuvių tautai. Ketvirtadienį, liepos 18 dieną jis pasakė pagrindinę kalbą Taipei mieste, Formozos sostinėje suvažiavusiems viso pasaulio Antikomunistinės Lygos atstovams.

Ivairioms Azijos tautoms komunizmas sudaro nei kiek ne mažesnį pavojų, negu Rytų Europos tautoms. Kinija ant savo kailio patyrė „komunistinę statybą“, o korejiečiai ir vietnamiečiai dar ir šiandien neturi ramybės, nors ten jau pasirašytos įvairios paliaubos ir padaryti iškilmingi pasizadėjimai nesusipratimus spręsti taikos priemonėmis.

Dr. Bobelis, lietuvis, Taipei konferencijoje atstavo visas komunistų pavergtas Rytų Europos tautas. Jis priminė suvažiavusiems atstovams, kad Jungtinės Amerikos Valstybės kovojo ir tebekovoja už tautų laisvę. JAV kongresas 1959 metais nutarė įvesti visame krašte Pavergtų Tautų Savaitę, kurios metu prisimenama sovietų karo jėgų pavergtos tautos Rytų Europoje, Azijoje ir kitose vietose. Antrojo Pasaulinio karo pabaigoje buvo manyta, kad Jungtinės Tautos padės įvesti taiką ir padėti atgauti laisvę pavergtoms tautoms, bet naujai sudarytoji tarptautinė organizacija nepajėgė to padaryti. Visa eilė valstybių po karo atgavo laisvę, bet apie šimtas milijonų žmonių, gyvenusių įvairiose rytų Europos vietovėse, pateko dar didesnei vergijon.

Dr. Bobelio pasimatymai su atsakingais Valstybės Departamento pareigūnais, jo pasikalbėjimas su senato užsienio komiteto nariais ir kongreso atstovais, jo lengva kalba ir atkaklus gynybas pavergtos Lietuvos teisių įtikino atsakingus organizacijų atstovus, kad jis yra pats geriausias žmogus pavergtoms tautoms atstovauti. Kartu su juo turėjo išskristi ir jo žmona, Dalia Bobelienė, bet sūnaus staigi liga ir būtina operacija privertė ją pasilikti prie ligonio, o jis išvyko vienas.

Dr. Bobelis, apgailestaves, kad dėl įvairių komunistinių tarptautinių machinacijų Kinija, Jungtinių Tautų steigėja, nuo 1971 metų spalio jau nebėra saugumo taryboje. Jis priminė konferencijai tris Sun Jatseno principus — tautybę, demokratiją ir pragyvenimą — ir nusi-

DR. JONAS ŠLIUPAS

SLA suvažiavime, So. Boston, Mass.

1974 m. liepos 1 d. pasakyta kalba

Kada meni Lietuvą, jauti ne vien tik gražų, mums brangų kraštą, bet akyse atsistoja ir jos žmonės, visi tie, kurie įgynė, kūrė, kurie dirbo jos gerovei, laisvei.

Vardai, kaip Kudirką, Vileišiai, Basanavičius, Maironis, Šliūpai — tie vardai be jokių priedų — komentarų, primena mums apie Lietuvos prisikėlimą, Aušros laikus.

Paminėjus Kražius, — min- tys bėga ne tiek į tą gražų ir ramų žemaitijos kampelį, kiek į tuos kovojusius žmones, kurie pasipriešino maskoliams ir gynė savo kalbą, tikybą. Vė, dar šiandieną jauti tą pačią kovą, tą patį pasipriešinimą, dar didesnį persekiojimą ir išdi-

džiai pajunti, kad mes dar gyvi, kad mūsų dar nepalaužė ir nepalauž.

Kai tariame Vytautas, kai tuo vardu vadiname vaikus, sales, draugijas — tai reiškia Lietuvos galybę, garbę. Žalgiris — nugalėti kryžiuočiai, lygiai kaip širvintai, Giedraičiai — apginta Lietuvos Nepriklausomybė.

Dabartiniai vardai: Simas Kudirką, susidegines Romas Kalanta, miško broliai, visi žuvę paslėptais veidais, visi tie vardai įsako ir pasako mums daug, visai aiškiai, suprantamai.

Kai ištari vardą Šliūpas, tai prieš akis atsistoja milžinas, jaunas senis, beatodairiai dir-

skundė, kad Jungtinės Tautos nebuvo teisios vien tik kiniečiams.

— Jungtinės Tautos nepadėjo Baltijos kraštams, jos nepadėjo Vengrijai, jos nepadėjo Tibeto gyventojams, — konferencijos atstovams tarė Dr. Bobelis, — kai raudonosios Kinijos karo jėgos juos žudė... Panašiai pasilgė ir su kitomis tautomis. Jungtinių Tautų tylos sąrašas yra be galo ilgas. Amerikiečiai laisvę yra galimybė būti tuo, kas patinka; kelti ten, kur pageidauji; dirbti ten, kur geriau; galimybė pasakyti tai, kas man atrodo teisinga; balsuoti už tą, kuris man patinka... Trumpai, pats gali daryti sprendimus apie savo gyvenimą.

Dr. Bobelis pataikė į pačią skaudžiausią vietą. Suvažiavusiems atstovams jis pasakė daug ir karčios teisybės žodžių. Jam ilgai plojo ir dėkojo. Bet Dr. Bobelis neužmiršo ir pavergtos Lietuvos. Suvažiavusiems atstovams jis pasakojo, kaip sovietų karo jėgos įsiveržė į nepriklausomą ir gražiai besitvarkantį kraštą; kaip rusai pradėjo grobti lietuvių santaupas ir vežti aukšą iš Lietuvos bankų; kaip uždraudė politinėm grupėm veikti; kaip pradėjo masėmis areštuoti įtakingesnius visuomenės veikėjus, redaktorių, karių ir visos tautos inteligentiją.

Dr. Bobelis priminė, kad ne tik Sovietų Sąjunga, bet ir komunistinė Kinija pasirašė daug įvairių sutarčių, bet šios despotinės valdžios labai lengvai tas sutartis sulaužė, nes jos buvo tikrai priemonės tikslui siekti. Tos pačios dienos vakarą Dr. Bobelis buvo pakviestas į pokalbį Formozos televizijoje, kurio metu dar ryškiau iškėlė Lietuvos pavergimo klausimą. Taipei spauda plačiai rašo apie Dr. Bobelį ir komunistų pavergtą Lietuvą.

Dr. Bobelis papasakojo, kaip Amerikos lietuviai yra susiorganizavę, kaip jie sudarė Amerikos Lietuvių Tarybą, kuri stengiasi padėti pavergtiems lietuviams atgauti savo krašto laisvę. Amerikoje panašiai yra susiorganizavę ukrainiečiai, gudai, gruzinai, armėnai, latviai, estai ir kitų komunistų pavergtų tautų atstovai. Dr. Bobelis pakviestas vykti į kitas Azijos valstybes, kad papasakotų apie Lietuvą ir pavergtas kitas rytų Europos tautas. Jis pasizadėjo skristi į Vietnamą ir vietos gyventojams per radiją ir spaudą papasakoti apie lietuviams daromas skriaudas.

ALENA DEVENIENE

bes Lietuvai, susivienijimo Lietuvių Amerikoje (SLA) organizacijai. Pats Šliūpo vardas, per jo pasiaukojančią veiklą, mums tampa idėja.

Ypač mes, tie lietuviai, kurie, kaip ir Šliūpas, buvome priversti palikti savo tėvynę, ar čia gimę ir tėvų įkvėpti, siekiame laisvės Lietuvai iš čia, iš Amerikos, dr. Šliūpo gyvenimo kely matysime daug pavyzdžių, šiai dienai tinkančių ir aktualių.

Tautų istorijoje šimtas metų ne taip jau daug; bet tas praslinkęs beveik šimtmetis nuo Šliūpo darbuotės pradžios iki šiandien, mūsų istorijoje yra labai daug.

Per šimtą metų išgyvenome sukilimus, priešaušrį, aušros gaidynę, laisvės rytą, kūrybines nepriklausomybės dienas ir vakarop žiaurias sutemas — okupacijas, trėmimus ir naują vergiją.

Gyvenimas, kaip dienos, nestovi vietoje. Žmonės dirba, siekia ir žino, kad ateis ir vėl aušra. Noriu pasakyti, kad aušra būna bereikšmė tiems, kurie nėra pasimokę, kurie nelaukia rytdienos.

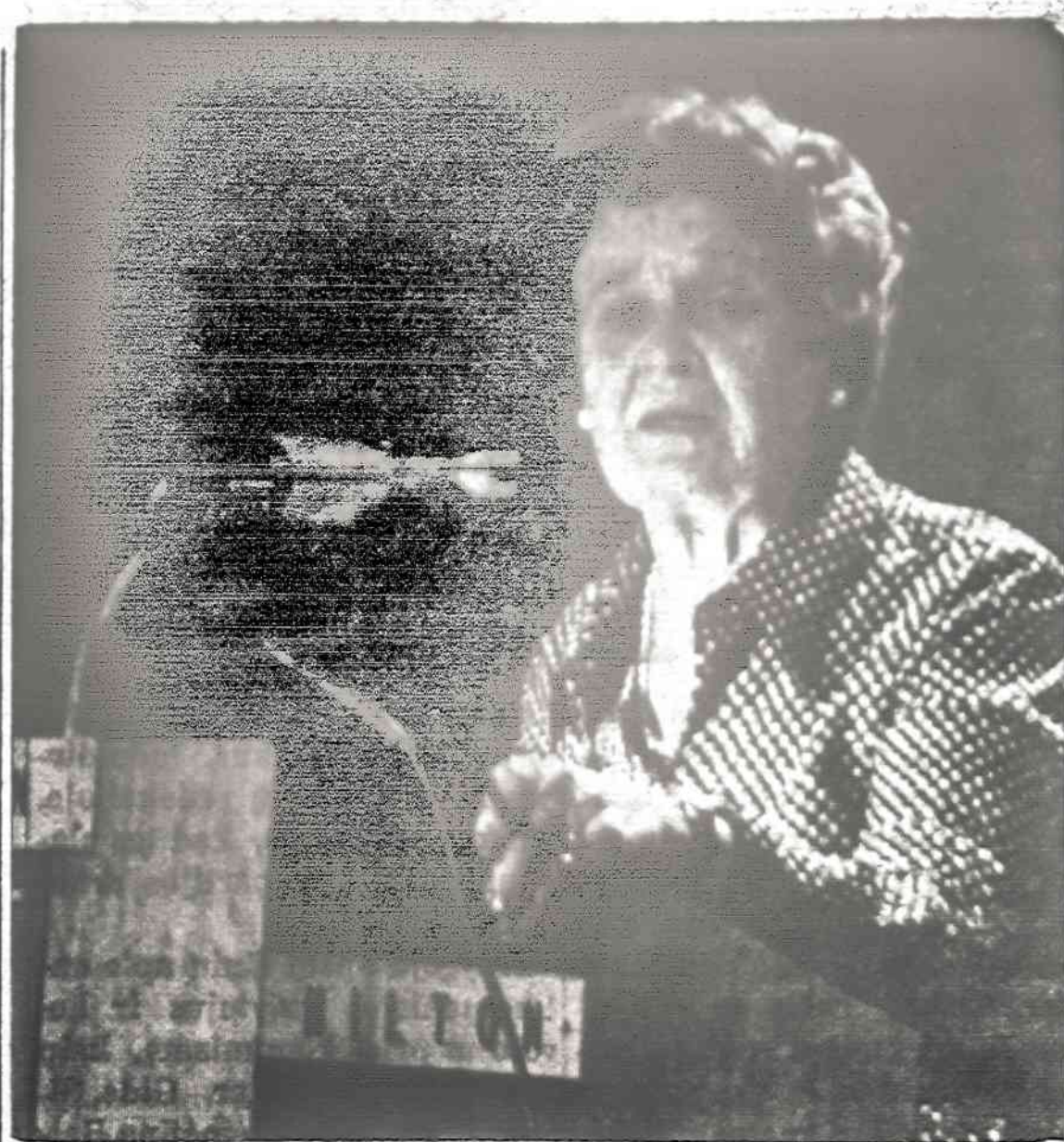
Prieš šimtus metų suvažiavau čia, kaip ir jį generolai į Viena, į Tilžę ir dalijo šmoteliais mūsų kraštą. Dabar važinėja kiti valdovai ir, vardan laisvės ir taikos, dera mūsų kailį ir jiems pritaria naivūs pasaulio bizonieriai, naivūs politikieriai.

Bet Šliūpas ir kiti žodžiu ir savo gyvenimu mums įrodė, kad laisvė — nepriklausomybė nėra toks daiktas, kurį galima kietais daliais ar duoti. Mes ją su viso pasaulio vergais atgausime. Nuo mūsų kovos, nuo mūsų atsakomybės tas priklaus, o didieji — stiprieji tegu tik žiūri, kur patys eina!

Prieš šimtą metų buvo sunkiau, viskas buvo nusistovėję, lyg ir amžina, o šiandien — viskas keičiasi. Kas ir kur šiandien pastovus? Kur yra tikra, kur beviltiška? Koks karalius, prezidentas ar generolas į tai mums atsakys?

Vienas dalykas yra aiškus, kad ko nors tikėtis gauti iš kitų nėra ko ir kad šiandien vien vilties ir laukimo nebūtenka. Reikia dirbti, aukotis, šaukti, reikia tokių dvasios milžinų, kaip kad buvo Šliūpas.

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje buvo ta vieta, ta organizacija, kurioje ir iš kurios Šliūpas dirbo, — tai buvo jo forumas. Juk čia Amerikoje, prieš pradėdant dirbti už Lietuvos Nepriklausomybę, tais laikais dar reikėjo stipriai padidinti lietuvių apgimimui, kad žmonės susiprastų, pasi-

ALENA DEVENIENE

Bostone vykusiame SLA seime skaito paskaitą apie Dr. Joną Šliupą.

justų lietuviams egs ir siektų būti lietuviams.

Apie 1885 metus lietuvių Amerikoje buvo užregistruota apie 50.000, maždaug tiek, kiek atvyko lietuvių D. P. beveik šimtą metų vėliau. Pradžioje imigracinės įstaigos lietuviams užrašydavo pagal religiją lenkais, pagal pasus rusais, ir vokiečiais — visus prūsus. Tik 1898 m., tik per dešimtmetį nuo įsikūrimo SLA, jau buvo įregistruota 252.800 lietuvių.

Prieš tai nebuvo Amerikoje nei lietuvių organizacijų nei lietuviškų paarapijų, nei kas lietuviams rūpintusi. Todėl lietuvių, atvykę iš „krajaus“, dėjo si prie lenkų. Dažnas mokytojas kalbą, visai panašiai kaip ir Vilniuje. Kaune ar net mažesniuose Lietuvos miesteliuose.

Pagal imigracijos įstatymus naujai atvykę turėjo įrodyti, kad turi kas „juos globoja“. Įkurta „Komitetas Dobroczynci“ (Pagalbos komitetas) lietuvių sudėjo lėšas, bet jokios pagalbos iš jos negavo, o lenkams jis davė net po \$50 pradžia. Todėl lietuviai kūrėsi daugiausia arčiau New Yorko, kur jie pėsti galėjo pasiekti draugus, savo tautiečius. J. Šliūpas irgi vaikščiojo pėščias.

Tais laikais tas pats buvo ir su bažnyčiomis. Visos jos buvo bendros, bet bendros tik lėšoms telkti. Nuosavybės viskas atiteko lenkams, kaip ir visos bendros salės ir panašiai. Ir Lietuvoj dar ilgai panašiai buvo, gal net blogiau, gal net blogiau mūsų sostinėje Vilniuje, kur lietuviai net bažny-

čios pamaldoms lietuvių kalba neturėjo. Visur dominavo „Polska wiara“. Atsiminkime Šv. Mikalojaus bažnyčią Vilniuje, senosios miesto užkampyje, dėl kurios kovojo net „ciulikiai“, kad įvestų lietuviškas pamaldas.

Basanavičius, kun. Ambraziejus, Malinauskas ir kiti siuntė net protestą — prašymą popiežiui Pijui X, kad leistų lietuviams turėti pamaldas gimtąja kalba. Negalime stebėtis, kad Šliūpas čia Amerikoje, visą tai žinodamas, taip pat protestavo.

Nepriklausomybės signataras Donatas Malinauskas net 1895 m. buvo sutvėręs draugiją lietuvių kalbai bažnyčiose ginti, kuri gyvavo iki 1915 m. O kun. J. Ambraziejus lietuviškai parašytas katekizmas, vysk. Roppo dėka, buvo įrašytas Index Librorum Prohibitorum (uždraustų katalikams knygų sąrašas). Tai vienintelė lietuviška knyga, parašyta kataliko dvasiško, patekusio į Bažnyčios draudžiamųjų knygų sąrašą. Kokia skaudi ironija!

Šliūpas visą tai matė, visą tai patyrė dar būdamas Lietuvoje. Atvykęs Amerikon emėsi darbo lietuvių organizuoti, kelti jų tautinę sąmonę, jų savivagarbą ir atskirti juos nuo lenkų. Tą patį darė kun. J. Tumas, vysk. J. Matulevičius, vysk. A. Karosas. Vysk. Reins buvo net lenkų ištremtas iš Vilniaus. Tą viską pamenu, nes aš augau ir gyvenau Vilniuje.

(Bus daugiau)

PRAETIES APYBRAIŽOS

Rašo JONAS VALAITIS

51

Kaime lietuviškų pr. mokyklų nebuvo ir nebuvo konkrečių priemonių ir būdo, kaip pavidėtas „falksules“ su vokiečių mokytojų atlietuvininti. O jeigu kuris pažangusis ir drąsesnis lietuvis, gyvenęs toliau nuo Klaipėdos miesto, pvz. Šilutės ar Pagėgių apskrityse, ir panoretų leisti savo vaiką į gimnaziją, tai jau iš tikrųjų ir kelionės ir vaiko išlaikymas Klaipėdoje perbrangiai kaštuotų, nes Šilutėje buvo tikrai vokiška Herderio mokykla (gimnazija), o Pagėgiuose aukšt. mokyklos nebuvo. Reikėjo iš šios nelemtos padėties rasti išeitį. Kadangi nesitikėta, kad Direktorija imtųsi greitų ir radikalių žygių veikiančias Krašto mokyklas — „falksules“ ir jų mokytojus taip tvarkyti, kad jos atitiktų Konvencijos ir Statuto garantuotą bent dvikalbiškumą, o ten, kur mokinių dauguma lietuviai ir dėstomoji kalba, kad būtų lietuvių, reikėjo, kad čia patys Krašto lietuviai imtųsi iniciatyvos.

Šiam gyvybiškai svarbiam Krašto atlietuvinimo reikalui 1925 metų rudenį Klaipėdoje sumanyta ir imtasi paruošimų žygių suorganizuoti draugiją, kurios vyriausias tikslas būtų steigti ir išlaikyti privatinės mokyklas Klaipėdos Krašte. Tokia draugija ir buvo įkurta ir buvo pavadinta „Klaipėdos Krašto Mokyklų Draugija“. 1926 m. birželio 16 d. ši draugija buvo įregistruota. Klai-

pėdos teisme. Šios draugijos steigėjai ir josios pirmąją valdybą sudarantieji buvo: prof. dr. Gaigalaitis, dr. K. Trukanas, J. Valaitis, J. Stiklorius ir Adomas Brakas. Taigi, ir man teko būti šios draugijos steigėjų skaičiuje ir iki 1929 m. eifi josios valdybos sekretoriaus pareigas. Pirmieji d-jos žygiai buvo įsteigti d-jos skyrius Krašte (Šilutėje, Pagėgiuose, kad jie atidarytų lietuviškas pr. mokyklas ir progimnazijas, į kurias galėtų stoti lietuvių vaikai ir iš vietinių „falksulių“. 1925 m. rudenį man, M. D. valdybos įgaliotam, teko vykti į Šilutę ir Pagėgius, kad su vietos lietuvišiais įsteigtume M. D. skyrius. Pirmasis M. D. skyrius ir susiorganizavo Šilutėje. Jojo pirmininkas buvo žymusis vietos lietuvis veikėjas mažalietuvis Jonušaitis. Bet nors Šilutė buvo antra po Klaipėdos ir Krašte vidurinis apskrities miestas, lietuvišką mokyklą čia įsteigti greit nevyko. Pagėgių Skyriaus pirmininkas buvo mutinės viršininkas D. L. lietuvis Jonynas. Čia, nors Pagėgiai buvo pakraštiniis Krašto miestelis, bet neilgai trukus susirinko tiek kandidatų lietuviškai mokyklai, kad jau 1925 m. rudenį galėjo būti atidarytos pirmosios lietuvių progimnazijos klasės.

Iškilo labai svarbus, bet nelengvai išsprędžiamas reikalas rasti atitinkantį Klaipėdos Krašto įstatymus ir dvikalbiumą (pagal Klaipėdos Konvenciją bei Statutą) mokytoją progimnazijos direktorių.

Pagėgių Gimnazija

Apsidžiaugėm, kai atsiliepė vienas, išėjęs į pensiją, buvęs Klaipėdos Krašte mokytojas ir mokyklų vėdėjas (rektorius) Strangalys. Deja, įvyko nelemtas nesusipratimas, dėl kurio Direktorija Strangalio nepatvirtino. Šis nepatvirtinimas įrodė, kad Direktorija atidaromai progimnazijai nebuvo palanki, ir be to, pakartotinai ir raštais teko aiškintis dėl Direktorijai nepatinkamo mokyklos pavadinimo — progimnazija.

Kadangi Strangalys nebuvo patvirtintas ir Krašte kito tinkamo negalima buvo rasti, buvo atkviestas iš D. Lietuvos mokytojo pareigas ėjęs, mokesis ir technikos mokykloje p. Renke, mokėjęs ir vokiečių kalbą.

P. Renke ne tik buvo Šv. min. patvirtintas progimnazijos direktoriaus pareigoms, bet ir Direktorijos, ir sėkmingai šią progimnaziją organizavo ir vadovavo jai iki mokslo metų pabaigos, 1926 m. pavasario. Bet jam 1926 m. vasarą išemigravus į Ameriką, sekantiesiems 1926 — 27 mokslo metams buvo atkviestas iš D. Lietuvos (iš Marijampolės) žymaus pedagoginio stažo bei patyrimo, aukšto akademinio cenzo fizikos — matematikos mokytojas Tonas, gerai mokėjęs ir vokiečių kalbą. Jo vadovaujama Pagėgių Progimnazija ūmu laiku įsigijo vietos ir apylinkės gyventojų net vokiečių pripažinimą bei palankumą, o patsai direktorius Tonas aukštą įvertinimą ir pagarbą.

Mokinių skaičiumi ir metais užaugusi iki gimnazijos, buvo pavadinta Donelaičio vardu, M-lų D-ja, Lietuvių Švietimo Ministerijos finansuoja-

ma, pastatė ir naujus gražius namus, kaštavusius 800.000 litų. Šiuos namus, buvusius ir Pagėgių miestelio pasididžiutinu pagrąžinimu, projektavo Kl. Vytauto Didž. Gimnazijos pašybos mokytojas meninkas Brakas ir Klaipėdos architektas Maksvilaitis. Gimnazija sėkmingai veikė iki 1939 m., iki Hitleriui pasigrobiančiam Kl. Kraštą.

Šilutės Gimnazija

Nors kiek vėliau, negu Pagėgiuose, buvo atidaryta lietuviškoji mokykla ir Šilutėje, kuri, kaip ir Pagėgių sėkmingai užaugo iki gimnazijos, buvo pavadinta Vydūno vardu ir direktoriaus Bajoro vadovaujama veikė taip pat iki 1939 m. pavasario.

Ir Vydūno Gimnazijai Šilutėje, M-lų D-jos, Šv. Min. finansuojamai, buvo pastatyti gražūs namai, aprūpinti ir mokslo priemonėmis. Yra žinių, kad Klaipėdos krašte Šilutė dabar garsėja knygynu, kuriam pagrindą ir bus sudaręs Vydūno Gimnazijos knygynas.

(Bus daugiau)

SKAITYKITE IR PLATINKITE
DIENRAŠTĮ „NAUJIENAS“
JOS VISAD RAŠO
TEISYBĖ

TELEF.: PR 5-3229

DR. ANNA BALIUNAS
AKU, AUSI, NOSIES
IR GYDYTOJAS
2858 W. 63rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGŲ
GINEKOLOGINĘ CHIRURGIJĄ
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Antras ofisas —
9007 WEST 63rd PLACE
JUSTICE, ILL. Tel. 599-0500
Pirmą ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepiu, skambinti 374-8012

DR. C. K. BOBELIS
INKSTŲ IR ŠALPOS TAKŲ
CHIRURGIJA
Tel. 695-0533
Fox Valley Medical Center
840 SUMMIT ST.
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEMlock 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadienis ir ketvirtadienis, 1-7 val.
antradienis, penktadienis nuo 1-5 val.
ir šeštadienis, tiksliai susitarus.

DR. PAUL V. DARGIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community klinika
Medicinos direktorius.
1938 S. Mannheim Rd., Westchester, ILL.
VALANDOS: 2-9 darbo dienomis ir
kas antrą šeštadienį 8-3 val.
Tel. 562-2727 arba 562-2728.

DR. W. EISIN - EISINAS
AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGŲ
GINEKOLOGINĘ CHIRURGIJĄ
6132 So. Kedzie Ave., WI 5-2470
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
siliepiu, skambinti MI 3-8001.

**DR. NINA KRAUČEL-
KRAUČELIUNAITĖ**
AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGŲ
2750 WEST 71st ST.
Tel. 776-3717
Neatsiliepiu — skambinti
846-3900
Valandos pagal susitarimą.

Ofiso tel.: HE 4-1818
Residencijos: PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadienis, antradi-
nis, ketvirtadienis ir penkta-
dienis nuo 3 iki 7 val. popiet.
Kitų laikų tik susitarus.
Triedieniai uždaryti.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val.: antradienis nuo 1-4 po pietų,
ketvirtadienis nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradienis, trečiadi-
nis, penktadienis 9-12 val. vak.
šeštadienis 2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEMlock 4-2123
Rezid. telefonai: Gibson 8-6195
Pirmą ligonius pagal susitarimą. Dėl
valandos skambinti telefonai: HE 4-2123.
Jei neatsiliepiu, tai telefonai: GI 8-6195.

P. ŠILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDE-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Ban-
džai. Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8, Šeštadienis 9-1.
2450 West 63rd St., Chicago, ILL. 60629
Telefonai: Prospect 6-5084

FIGHT HEART DISEASE

GIVE HEART FUND

SKAITYK PATS IR PARAGINK
KITUS SKAITYTI
NAUJENAS

Lietuviai vakaruose

Kiek Lietuvių Kalifornijoje?

Kas dešimt metų JAV valdžia
daro oficialų žmonių surašymą.
Pagal 1970 metų surašymą lie-
tuviais pasisakiusių Kaliforni-
joje yra 22,063, Illinois (su Chi-
caga) 58,285, Pennsylvanijoje
43,183, New Yorko valst. 42,863;
Mass. 32,617; New Jersey 22-
658; Connecticut 20,469; Michi-
gan 16,908; Ohio 13,970; Ma-
ryland 9,090; Floridos valst. 8-
938; Wisconsin 5,796. Kitose
valstybėse mažiau 5000.

Tik trijose valstybėse lietuvių
skaičius didėja, tai Kalifornijoje,
Floridoje ir Arkansease. Kitose
valst. lietuvių skaičius mažėja.
Mums įdomu, kur yra tie 22-
000 lietuvių Kalifornijoje? Mes
matome jų tik apie 3,000. Gal
galetume kas iš skaitytųjų pa-
reikšti savo nuomonę šiuo klau-
simu.

Mes žinome veiklą Ohio lietu-

GRADINSKAS

JEI GALI VARTOTI
"TOSTER", TAI GALI
IR GERAI ORO
VESINTUVĄ
2512 W. 47 ST. — FR 6-1998

GUŽAUSKŲ

GELES VISOMS PROGOMS
BEVERLY HILLS GELINČIA
2443 West 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PERKRAUSTYMAI

MOVING
Laidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KALNA
R. SERENAS
Tel. WA 5-8063

MOVING

Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 West 34th Place
Tel.: FRONTIER 6-1882

GELININKAS

(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandom
grausios gelės ir vainikai antka-
pių papuošimui ir sezoninės
kapams gelės.

ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

SOPHIE BARCUS

RADIO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.

Lietuvių kalba: kasdien nuo pirma-
dienio iki penktadienio 11-12
val. ryto. — Šeštadienį ir sek-
madienį nuo 8:30 iki 9:30 val.
ryto.

Telefonai: HEMlock 4-2413

7189 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

FOREST FIRES HURT
OUR FOREST FIRES

Our wildlife has no defense
against the careless use of fire.
So please follow Smokey's ABC's:
Always hold matches all cold.
Be sure to douse all smoldering
sticks, and never throw them away.
Smoke! Only you can
prevent forest fires.

vių, kur tėra tik apie 14,000, Mi-
chigano lietuvių veikla, kur tėra
tik 17,000 lietuvių, o kagi veiklia
tie Kalifornijos 22 tūkstančiai?
Pasakykite.

Vienybės ardytojai

Pasaulio Liet. Bendruomenės
ir JAV krašto vadovybės pate-
kus į frontininkų rankas, pasi-
reikė ne vien kova prieš Altą
bei senąsias lietuvių organiza-
cijas, bet taip pat kova prieš
tas apylinkes, kurios nebuvo
frontininkų globoje. Šiais metais
buvo įsteigtos naujos frontini-
niškos apylinkės šalia jau vei-
kiančių apylinkių. Cicero, Ill., E.
Chicago ir Marquette parke Chi-
cagoje. Taigi prasidėjo ardy-
mas vieningo darbo ir pačioje
bendruomenėje. Kodėl taip pa-
daryta su J. Gailos, krašto pir-
mininko talka?

Mat, Chicagoj prirėkė dau-
giau frontininkų balsų, kad
būtų galima Vidurio Vakarų apy-
gardų perimti į savo rankas.

Bendruomenės Teisimas tokį

ardymo darbą pasmerkė ir pa-
reikalavo, kad būtų atstatyta se-
na tvarka.

Man gaila Gailos

1973 m. gruodžio mėn. pra-
džioje pirmą kartą teko kalbėti
su naujuoju JAV Liet. Bendruo-
menės centro vadovybės pirm. J.
Gaila. Jis buvo atvykęs į To-
rontą (Kanadoje) pasveikinti
Vilko suvažiavimo. Čia su juo su-
sipažinęs, paklausiau, kokie nau-
josios valdybos santykiai su Al-
ta. Jis atsakė, kad Altas Ame-
rikoje visai nereikalingas, jo
darbą galinti atlikti Bendruo-
menės. Toliau paklausia, jei Al-
tas nereikalingas, tai, turbūt,
jums atrodo, kad ne ji sudaran-
čios organizacijos (Kat. Fede-
racija, Soc. demokratų, SLA,
Liet. Kat. Susiv. Liet. Vyčiai
ir kt.) nėra reikalingos. Taip bu-
vo atsakymas — jų visų nariai
gali įstoti į Bendruomenę.

Tokiu atsakymu labai nuste-
bau ir pasakiau, kad "politiniai
esate dar nesubrendę" ir tuo bai-
giu pasikalbėjimą.

Man tikrai gaila pasidaryti Gai-
los, kad jis sugalvojo tokį sun-
kų planą — sugriauti visas esa-
mas organizacijas. Kas gi vyks
į Dainų, Šokių šventes, jei ne
parapijų, organizacijų chorai,
šokių grupės?

Iš kur gaus pinigų švietimui
bei kultūriniam reikalams, jei
ne iš tų veikliųjų organizacijų
narių?

Bendruomenė turėtų rimtai
pagalvoti, ar nebūtų geriau ben-
dradarbiauti su esamomis orga-
nizacijomis, vietoje rūpinimosi
jų sugriovimu.

(Lietuviai Amerikos
Vakaruose Nr. 6)

ROCKFORD, ILL.
Balso 85 sk. piknikas

Garbingai atlika daug lab-
daros šalpos darbų. Kada pa-
saulinis karas ėjo visais fron-
tais, o mūsų tėvynė Lietuva vi-
duryje, mūsų broliai ir sesės
gelbėdami savo gyvybes, bėgo
kur galėjo. Niekas apie juos
nežinojo. Tikrai Amerikos lie-
tuviai įsteigė Bendrą Am. Lie-
tuvų Fondą, siuntė pirmą pa-
galbą maisto, drabužių ir vais-
tų kur tik juos rado.

Rockforde įsikūrė 85 skyrius.
Su viršum 30 metų praklinus la-
bdaros darbas eina. Aukų rinki-
mas įvairiais būdais, dolių
gaudymas. 85 skyrius pinigų ant
rankų nelaiko. Šimtais dolių
kasmet pasiūnčia į centrą. Se-
nųjų kūrėjų darbuotojai baigia
išnykti. Daug išsiskyrė iš gy-
vųjų tarpo, bet ėjo naujos jė-
gos.

Permato, kad šalpos Fonda
reikia palaikyti ir rengia pikni-
ką sekmadienį, rugpjūčio 4 dieną
Lietuvių klubo parke. Naujos
šeimininkės pagamins maistą ha-
mie, o vyrai svečius aprūpins
gėrimais, vaisėmis. A. Kapa-
cinskas pateiks lietuviškas dai-
nas ir muziką. Lietuvių parke

geriausias vanduo visame mie-
ste. Žmonės vėžasi namų svei-
katos tikslais.

Kviečia visus mielus tautie-
čius Balso 85 sk. atvykti į pik-
niką, pasimatyti, linksmai lai-
ką praleisti, paremti tą didelį
šalpos reikalą.

**KVIEČIA Į PROTESTO
EISENĄ**

L. B. Gage Parko Apylinkės
valdyba nuolat prašo šios
apylinkės lietuvių dalyvauti
Pavergtų Tautų protesto eise-
noje. Liepos 20 dieną, 11:30
v. r., tenebūna karšta, ne vie-
nai lietuvi dalyvauti su tauti-
niais rūbais.

Prisiminkime tik išvežimo į
tremtį dienas. Šiaulių kalėji-
mo kaliniai buvo labai karštą
dieną suklupdyti, rankom su-
rištom į užpakalį taip, kad bur-
nos siektų žemę. Geležinkelio
rajonė laukė ištas paras pa-
duodant traukinio, be maisto,
be vandens, saukė pagalbos.

Žmonės lipo ant šogų kad ga-
lėtų pamatyti, nes niekas į ra-
joną nebuvo leidžiamas. Be-
bėdami Kretingoje palikome
nuluptą žmogaus odą ir kūno lie-
kanas vienoj kankinimo vietoj
(vadinamoj Pastahnykas).

Ši eiseną tebūna deganti au-
ka ir šventa pareiga ne Jonui ar
Onutei, bet man, tau ir visiems,
kurie dar nešiojame lietuvių
vardą.

LB Gage Parko
Apylinkės Valdyba

CICERO

Cicero ramybės nėra. Tai jau
visų žinoma. Gandas plinta,
kad parduotas Liberty namas.
Tai nieko tokio, tik gaila senos
kartos triušo, o mūsų nau-
jieji ateiviai (DP) Liberty pa-
vadinimo krates, kaip "raudo-
nųjų lido". Tik vienintelis J.
Breivė aiškiai sakė "vyrai, sto-
kime petys petį ir pažimas bus
mūsų!" Su juo niekas nesiskai-
tė. Pavadas, neapykantą ar
kas...

J. Naida, ramaus būdo, svei-
kas vyras, sulaukęs pensijos
savi vienas gyveno, bet nelabo-
ji liga prisikabino ir noromis
— nenoromis buvo išvežtas ligo-
ninė. Čia yra priemonių
sveikatai atitaisyti. Visi pa-
žįstantieji linkime geros svei-
katos.

Atostogų metas dar tęsiasi

Štai mūsų dirbančiosios M.
Balčaitis, A. Masaitis, sveikos
sulaukė atostogų. Aišku, na-
muose nesėdės. Kur jos vyks ir
ką nuveiks, sužinosime vėliau.
Mano linkėjimai: turėkite ger-
as, linksmas atostogas, svei-
kos, linksmos grįžkite savose
pareigose laukti kitų atostogų.

Kaip ten bebūtų ši sekmadi-
nį visi keliai veda į SLA vyrų
kuopos metinį suvažiavimą. Pla-
čiai gražiai reklamuojamas.
Jeigu sveikata leis, tai ir aš ten
būsiu su savo draugu A. Kiz-
laičiu, 301 kuopos sekretorium.
Cicero D.

KAS YRA ALKOHOLIZMAS?

Varšuvos universiteto sociolo-
gas profesorius klausia studento:
— Kas yra alkoholizmas?
— Alkoholizmas, — atsakė
studentas — yra pereinamasis
laikas tarp socializmo ir komu-
nizmo.

◆ Sena bobutė iš savo malo-
nės apdengia viso pasaulio žmo-
nes.
(Adata)

◆ Pasėjo pipirais, išdygo ska-
tikais, pražydo marčiomis, iš-
karšo mergomis.
(Grikis)

A. A.

JUOŽUI ROČKUI

mirus, jo žmonai Marijai, Janinai ir Algirdui
Rimaviciams reikiame giliai užuojautą
Algirdas Budreckas
Stasys Dagys
Kazys Karazija

71-ji Amerikos dailės paroda

Chicago Meno Institute da-
bar vyksta Morton salėje 71-ji
Amerikos dailės paroda. Pasi-
baigs rugpjūčio 11 d. Parodą or-
ganizavo Meno Instituto 20-jo
amžiaus Amerikos vaizdinio me-
no kuratorius James Speyer. Jis
savo nuožūra ir eksponatus pa-
sirinko, lankydamas dailininkus
visame krašte.

Paroda, reikia pasakyti, la-
bai įvairi ir įdomi. Vienas da-
lykas kelia klausimą, tai Mao
Tse Tungo portretas be galo iš-
puistas ant sienos galerijos fojer.
Kodėl ne Lincoln ar Washing-
tono, ar kurio kito Amerikos pa-
trioto atvaizdas? Prie ko čia
reikalingas Tungas?

Šioj parodoje matome daugiau
realizmo, negu abstraktinių dar-
bų, daugiau dekoratyvinio sti-
liaus išradimų motyvų. Yra ir
nudizmo su erotiniu elementu,
pav. John Kacerio moterų nu-
gė užpakaliai, Wm. Blackman
stovinti nuoga moteris, geras pie-
šinys, išbaigtas iki fotografinių
detalių (tapyba). Luko Sama-
ro du didelio formato dekoraty-
viniai darbai, pareikalavę kruop-
štaus ir ilgo darbo. H. N. Han
Newark Generator, puikus po-
kariu stilius. Frank Owen
super realistiniai tapybos darbai
mechaniški, bet teikia op art
įspūdį, pavadinti Kansas City.
Joseph Raffael vandens peisa-
žai. Roy de Forest gana patrauk-
lus dekoratyvinis paveikslas. Ri-
chard Estes super realistinis
miesto paveikslas. Pats didžiau-
sias paveikslas, užimas dalį sa-
lės, tai Paul Sarkisian "Batų tai-
symo dirbtuvė". Kartu tapyba ir
medžio durų konstrukcija, viso-
kais plakatais apklijuotos sie-
nos, viršuje Coca-Cola iškabos.

Yra ir skulptūros eksponatų,
bet nedaug. Viena skulptūra, ga-
lima sakyti, apengtas maneke-
nas, pavaizduoja girtą, paslyde-
liu gatvėje gulintį moteriškę.
Šalia jos tuščias puslonkis, iš-
verstas rankinukas su įvairiau-
siu šlamštu. Josios "nepadori"
poza žiūrovams dar neįaukų
įspūdį. Kitokių šlykštybių, pa-
radoksu, kaip būdavo kitose pa-
rodose, nėra. Kiekvienas ekspo-
natas savo turiniu ir technika
skirtingas ir, atrodo, kad kiek-
vienas dailininkas pats sau, —
nesimato avangardinės linijos.
Kiekvienas gieda savo gaidą,
dirba pagal savo išmonę, o gal
James Speyer taip sudarė, kad
sumaišytų "pėdas", pasirodytų
neutralus ir nefavorizuojas ku-
rios nors meno srovės. Jis pasa-
kė, kad skirtingi dailininkai, tu-
ri skirtingas pažiūras ir skitin-
gą aplinką kurti. Dalyvauja 60
dailininkų su 100 darbų.

Parodą patartina pamatyti.
Ketvirtadienis ir muziejų įėjimas
nemokamas. Į parodą ne-
įmanoma specialaus mokesčio.
M. Šileikis

Gary kriminalas sumažėjo

Kai JAV-bėse kriminalas pas-
kutiniu metu yra padaugėjęs 15
nuosimčių, Gary, Ind., mieste
kriminalas sumažėjo net 29 nuo-
simčiais. Dabar Gary pirmau-
ja tarpe 33 miestų, kuriuose
piktadarystės yra sumažėjusios.
Gary miesto meras Richard J.
Hatcher negras sako, kad kri-
minalas sumažėjo, kadangi šio
miesto policijos moralė dabar
yra aukšta ir narkotikų kontra-
banda sudrausta.

◆ Sena bobutė iš savo malo-
nės apdengia viso pasaulio žmo-
nes.
(Adata)

◆ Pasėjo pipirais, išdygo ska-
tikais, pražydo marčiomis, iš-
karšo mergomis.
(Grikis)

ŠVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI, KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI

"Kad kovotumėte už tikėjimą, vieną kartą visiems laikams duotą
šventiesiems". — Judo 3.

Kartais gali atrodyti, kad ginčai apie biblinius dalykus yra kovojimas
už tikėjimą, bet tokių ginčų priežastis gali būti puikybė. Pasididžiavimas
arba puikybė yra neatskiriama nuo saumylumo; todėl besiginčijimas dėl
savo nuomonės, gali būti ugdytas saumylumo. Mes turime saugoti nuo lie-
žuvavimo arba šmeižimo kitų. Visuose mūsų kovojimuose už tikėjimą mes
turime pasirodyti šventosios dvasios vaisius, švelnumą, kuklumą, suvaldy-
mą, kantrumą brolių mylėjimą ir glia bei karštą meilę Dievui ir užuojau-
tos bei pasigailėjimo meilę dėl visos nupuolimo paliestos žmonijos. Tikras
ir Dievui patinkantis kovojimas už šventiesiems duotą tikėjimą, nepasiduoda
pyksmui, neapykantai, piktois kalboms arba vaidams.

Mažą knygutę, pavadintą JĖZUS PASAULIO IŠGANYTOJAS, gausite
nemokamai, jei parašysite tokiu adresu:

F. ZAVIST, 3715 WEST 66th STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

ŠV. RAŠTO TYRINETOJAI

MAŽEIKAI & EVANS

2533 W. 71st Street
Tel.: GROvehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero
Tel.: TOWNhall 3-2108-9

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

MAŽEIKAI & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAŽEIKAI & EVANS

REpublic 7-5600 REpublic 7-8601

MAŽEIKAI & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAŽEIKAI & EVANS

REpublic 7-5600 REpublic 7-8601

MAŽEIKAI & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAŽEIKAI & EVANS

REpublic 7-5600 REpublic 7-8601

MAŽEIKAI & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAŽEIKAI & EVANS

REpublic 7-5600 REpublic 7-8601

MAŽEIKAI & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAŽEIKAI & EVANS

REpublic 7-5600 REpublic 7-8601

MAŽEIKAI & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAŽEIKAI & EVANS

REpublic 7-5600 REpublic 7-8601

MAŽEIKAI & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

TRUMPAI

— Chicago skautės ir skautai Rako stovyklavietėje, Custer, Mich. 40405, atsiuntė Naujienoms ir skaitytojams tokį laišką: "Iš ažuolų pavėsių, saulės varšomis nudažytų padangių ir laužų kibirkštims apšviestų žvaigždžių — nostalgikai atkurto Lietuvos peizažo — siunčiame Jums skautiškus sveikinimus ir kvietimą atsilankyti, kartu pabuvoti. Skautiškai budėdami Dievo, pavergtos Tėvynės ir Artimo meilės sargyboje" — laišką pasirašė stovyklos vadovai: A. Kupcikevičius, Ramunė. Kazėnaitė, Dalia Dundžilienė ir Ilona Laučienė. Stovykla bus iki liepos 27 d. Pats laiškas, kaip ir jo turinys, patrauklus, jo vokus su pastovytų emblemomis ir pavadinimais imponuoja pamatyti tą žavią stovyklą ir jos gyventojus.

— Ford City Prekybos Centre bus viešas ir nemokamas koncertas liepos 22 ir 23 d. 6.30 val. vak. Statomas muzikalinis veiklas "New Frontiers", apimantis įvairius Amerikos laikotarpius, pradedant nuo kolonizacinių dienų. Koncerte dalyvaus Kelly aukšt. mokyklos orkestras, diriguojamas muzikos mokytojo Algirdo Pretkelio.

— Gail ir Edvardas P. Mikalauskas atidarė kilimų krautuvę "The Carpet Inn", 6000 W. 79 St., Burbank priemiestyje. Naujieji biznierių gimė ir užaugo Brighton Parko apylinkėse. Jie gerai pažįsta tą verslo šaką.

— Lietuvių Festivalis, rengiamas SLA 228 Vyru kuopos,

įvyks šį sekmadienį, liepos 21 d. vybė nuoširdžiai dėkoja už dėmesį ir gerą pavyzdį.

— Tautietis iš Cicero apylinkės, palaikydamas Naujienas ir jų paskelbtą platinimo vą, užsisakė vieneriems metams, bet pavardės prašė neminėti. Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija nuoširdžiai dėkoja visiems rėmėjams, platintojams ir naujienų skaitytojams. Visi skaitytojai prašomi remti Naujienas ir jas platinti. Visi lietuviai kviečiami su jomis gerai susipažinti ir užsakyti.

— Vytauto Didžiojo šaulių rinktinė dalyvaus Pavergtų Tautų protesto eisenoje. Visi uniformuoti šauliai — šaulės liepos 20 d. 11:30 val. renkasi Wacker Dr. tarp Clark ir La Salle gatvių. Šaulių pareiga eisenoje dalyvauti.

— J. Pocius iš Brighton Parko apylinkės, lietuviškų organizacijų veiklus narys ir bendrų darbų dalyvis bei rėmėjas taip pat spaudos bendradarbis, parėmė Naujienas atsiųsdamas 5 dol. vą.

— Jonas Jankauskas, St. Petersburg, Fla., tarp kitko rašo: "Prie prenumeratos pridėtu truputį daugiau. Tai darau dėl to, kad Naujienos gina demokratinius principus ir tuo būdu tampa svarbiausiu lietuvių dienraščiu išeivijoje. Tik demokratinė sąranga gali užtikrinti sėkmingą kovą ir jos laimėjimą už tautos laisvę". Naujienų vadovybė dėkoja už pareikimą ir 8 dol. parąmą.

— Marija Ročkienė iš Marquette Parko apylinkės, palaikydama jubiliejinį metų vą, užsisakė Naujienas. Naujoji mūsų skaitytoja puoselėja senasias Ročkų ir Milvydų giminės tradicijas — šviesiai skleistą šviesą bei gerovę, kaip ji kadaise sklido iš Ginkūnų apylinkės į Lietuvos kaimus ir viensėdžius. Ji yra baigusi aukštųjų mokslus. Naujienų vado-

— Tautietis iš Cicero apylinkės, palaikydamas Naujienas ir jų paskelbtą platinimo vą, užsisakė vieneriems metams, bet pavardės prašė neminėti. Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija nuoširdžiai dėkoja visiems rėmėjams, platintojams ir naujienų skaitytojams. Visi skaitytojai prašomi remti Naujienas ir jas platinti. Visi lietuviai kviečiami su jomis gerai susipažinti ir užsakyti.

— Vytauto Didžiojo šaulių rinktinė dalyvaus Pavergtų Tautų protesto eisenoje. Visi uniformuoti šauliai — šaulės liepos 20 d. 11:30 val. renkasi Wacker Dr. tarp Clark ir La Salle gatvių. Šaulių pareiga eisenoje dalyvauti.

— J. Pocius iš Brighton Parko apylinkės, lietuviškų organizacijų veiklus narys ir bendrų darbų dalyvis bei rėmėjas taip pat spaudos bendradarbis, parėmė Naujienas atsiųsdamas 5 dol. vą.

— Jonas Jankauskas, St. Petersburg, Fla., tarp kitko rašo: "Prie prenumeratos pridėtu truputį daugiau. Tai darau dėl to, kad Naujienos gina demokratinius principus ir tuo būdu tampa svarbiausiu lietuvių dienraščiu išeivijoje. Tik demokratinė sąranga gali užtikrinti sėkmingą kovą ir jos laimėjimą už tautos laisvę". Naujienų vadovybė dėkoja už pareikimą ir 8 dol. parąmą.

— Marija Ročkienė iš Marquette Parko apylinkės, palaikydama jubiliejinį metų vą, užsisakė Naujienas. Naujoji mūsų skaitytoja puoselėja senasias Ročkų ir Milvydų giminės tradicijas — šviesiai skleistą šviesą bei gerovę, kaip ji kadaise sklido iš Ginkūnų apylinkės į Lietuvos kaimus ir viensėdžius. Ji yra baigusi aukštųjų mokslus. Naujienų vado-

— Tautietis iš Cicero apylinkės, palaikydamas Naujienas ir jų paskelbtą platinimo vą, užsisakė vieneriems metams, bet pavardės prašė neminėti. Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija nuoširdžiai dėkoja visiems rėmėjams, platintojams ir naujienų skaitytojams. Visi skaitytojai prašomi remti Naujienas ir jas platinti. Visi lietuviai kviečiami su jomis gerai susipažinti ir užsakyti.

— Tautietis iš Cicero apylinkės, palaikydamas Naujienas ir jų paskelbtą platinimo vą, užsisakė vieneriems metams, bet pavardės prašė neminėti. Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija nuoširdžiai dėkoja visiems rėmėjams, platintojams ir naujienų skaitytojams. Visi skaitytojai prašomi remti Naujienas ir jas platinti. Visi lietuviai kviečiami su jomis gerai susipažinti ir užsakyti.

— Tautietis iš Cicero apylinkės, palaikydamas Naujienas ir jų paskelbtą platinimo vą, užsisakė vieneriems metams, bet pavardės prašė neminėti. Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija nuoširdžiai dėkoja visiems rėmėjams, platintojams ir naujienų skaitytojams. Visi skaitytojai prašomi remti Naujienas ir jas platinti. Visi lietuviai kviečiami su jomis gerai susipažinti ir užsakyti.

— Tautietis iš Cicero apylinkės, palaikydamas Naujienas ir jų paskelbtą platinimo vą, užsisakė vieneriems metams, bet pavardės prašė neminėti. Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija nuoširdžiai dėkoja visiems rėmėjams, platintojams ir naujienų skaitytojams. Visi skaitytojai prašomi remti Naujienas ir jas platinti. Visi lietuviai kviečiami su jomis gerai susipažinti ir užsakyti.

— Tautietis iš Cicero apylinkės, palaikydamas Naujienas ir jų paskelbtą platinimo vą, užsisakė vieneriems metams, bet pavardės prašė neminėti. Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija nuoširdžiai dėkoja visiems rėmėjams, platintojams ir naujienų skaitytojams. Visi skaitytojai prašomi remti Naujienas ir jas platinti. Visi lietuviai kviečiami su jomis gerai susipažinti ir užsakyti.

— Tautietis iš Cicero apylinkės, palaikydamas Naujienas ir jų paskelbtą platinimo vą, užsisakė vieneriems metams, bet pavardės prašė neminėti. Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija nuoširdžiai dėkoja visiems rėmėjams, platintojams ir naujienų skaitytojams. Visi skaitytojai prašomi remti Naujienas ir jas platinti. Visi lietuviai kviečiami su jomis gerai susipažinti ir užsakyti.

— Tautietis iš Cicero apylinkės, palaikydamas Naujienas ir jų paskelbtą platinimo vą, užsisakė vieneriems metams, bet pavardės prašė neminėti. Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija nuoširdžiai dėkoja visiems rėmėjams, platintojams ir naujienų skaitytojams. Visi skaitytojai prašomi remti Naujienas ir jas platinti. Visi lietuviai kviečiami su jomis gerai susipažinti ir užsakyti.

— Tautietis iš Cicero apylinkės, palaikydamas Naujienas ir jų paskelbtą platinimo vą, užsisakė vieneriems metams, bet pavardės prašė neminėti. Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija nuoširdžiai dėkoja visiems rėmėjams, platintojams ir naujienų skaitytojams. Visi skaitytojai prašomi remti Naujienas ir jas platinti. Visi lietuviai kviečiami su jomis gerai susipažinti ir užsakyti.

— Tautietis iš Cicero apylinkės, palaikydamas Naujienas ir jų paskelbtą platinimo vą, užsisakė vieneriems metams, bet pavardės prašė neminėti. Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija nuoširdžiai dėkoja visiems rėmėjams, platintojams ir naujienų skaitytojams. Visi skaitytojai prašomi remti Naujienas ir jas platinti. Visi lietuviai kviečiami su jomis gerai susipažinti ir užsakyti.

— Tautietis iš Cicero apylinkės, palaikydamas Naujienas ir jų paskelbtą platinimo vą, užsisakė vieneriems metams, bet pavardės prašė neminėti. Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija nuoširdžiai dėkoja visiems rėmėjams, platintojams ir naujienų skaitytojams. Visi skaitytojai prašomi remti Naujienas ir jas platinti. Visi lietuviai kviečiami su jomis gerai susipažinti ir užsakyti.

— Tautietis iš Cicero apylinkės, palaikydamas Naujienas ir jų paskelbtą platinimo vą, užsisakė vieneriems metams, bet pavardės prašė neminėti. Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija nuoširdžiai dėkoja visiems rėmėjams, platintojams ir naujienų skaitytojams. Visi skaitytojai prašomi remti Naujienas ir jas platinti. Visi lietuviai kviečiami su jomis gerai susipažinti ir užsakyti.

— Tautietis iš Cicero apylinkės, palaikydamas Naujienas ir jų paskelbtą platinimo vą, užsisakė vieneriems metams, bet pavardės prašė neminėti. Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija nuoširdžiai dėkoja visiems rėmėjams, platintojams ir naujienų skaitytojams. Visi skaitytojai prašomi remti Naujienas ir jas platinti. Visi lietuviai kviečiami su jomis gerai susipažinti ir užsakyti.

— Tautietis iš Cicero apylinkės, palaikydamas Naujienas ir jų paskelbtą platinimo vą, užsisakė vieneriems metams, bet pavardės prašė neminėti. Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija nuoširdžiai dėkoja visiems rėmėjams, platintojams ir naujienų skaitytojams. Visi skaitytojai prašomi remti Naujienas ir jas platinti. Visi lietuviai kviečiami su jomis gerai susipažinti ir užsakyti.

— Tautietis iš Cicero apylinkės, palaikydamas Naujienas ir jų paskelbtą platinimo vą, užsisakė vieneriems metams, bet pavardės prašė neminėti. Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija nuoširdžiai dėkoja visiems rėmėjams, platintojams ir naujienų skaitytojams. Visi skaitytojai prašomi remti Naujienas ir jas platinti. Visi lietuviai kviečiami su jomis gerai susipažinti ir užsakyti.

— Tautietis iš Cicero apylinkės, palaikydamas Naujienas ir jų paskelbtą platinimo vą, užsisakė vieneriems metams, bet pavardės prašė neminėti. Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija nuoširdžiai dėkoja visiems rėmėjams, platintojams ir naujienų skaitytojams. Visi skaitytojai prašomi remti Naujienas ir jas platinti. Visi lietuviai kviečiami su jomis gerai susipažinti ir užsakyti.

— Tautietis iš Cicero apylinkės, palaikydamas Naujienas ir jų paskelbtą platinimo vą, užsisakė vieneriems metams, bet pavardės prašė neminėti. Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija nuoširdžiai dėkoja visiems rėmėjams, platintojams ir naujienų skaitytojams. Visi skaitytojai prašomi remti Naujienas ir jas platinti. Visi lietuviai kviečiami su jomis gerai susipažinti ir užsakyti.

— Tautietis iš Cicero apylinkės, palaikydamas Naujienas ir jų paskelbtą platinimo vą, užsisakė vieneriems metams, bet pavardės prašė neminėti. Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija nuoširdžiai dėkoja visiems rėmėjams, platintojams ir naujienų skaitytojams. Visi skaitytojai prašomi remti Naujienas ir jas platinti. Visi lietuviai kviečiami su jomis gerai susipažinti ir užsakyti.

— Tautietis iš Cicero apylinkės, palaikydamas Naujienas ir jų paskelbtą platinimo vą, užsisakė vieneriems metams, bet pavardės prašė neminėti. Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija nuoširdžiai dėkoja visiems rėmėjams, platintojams ir naujienų skaitytojams. Visi skaitytojai prašomi remti Naujienas ir jas platinti. Visi lietuviai kviečiami su jomis gerai susipažinti ir užsakyti.

— Tautietis iš Cicero apylinkės, palaikydamas Naujienas ir jų paskelbtą platinimo vą, užsisakė vieneriems metams, bet pavardės prašė neminėti. Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija nuoširdžiai dėkoja visiems rėmėjams, platintojams ir naujienų skaitytojams. Visi skaitytojai prašomi remti Naujienas ir jas platinti. Visi lietuviai kviečiami su jomis gerai susipažinti ir užsakyti.

— Tautietis iš Cicero apylinkės, palaikydamas Naujienas ir jų paskelbtą platinimo vą, užsisakė vieneriems metams, bet pavardės prašė neminėti. Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija nuoširdžiai dėkoja visiems rėmėjams, platintojams ir naujienų skaitytojams. Visi skaitytojai prašomi remti Naujienas ir jas platinti. Visi lietuviai kviečiami su jomis gerai susipažinti ir užsakyti.

— Tautietis iš Cicero apylinkės, palaikydamas Naujienas ir jų paskelbtą platinimo vą, užsisakė vieneriems metams, bet pavardės prašė neminėti. Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija nuoširdžiai dėkoja visiems rėmėjams, platintojams ir naujienų skaitytojams. Visi skaitytojai prašomi remti Naujienas ir jas platinti. Visi lietuviai kviečiami su jomis gerai susipažinti ir užsakyti.

— Tautietis iš Cicero apylinkės, palaikydamas Naujienas ir jų paskelbtą platinimo vą, užsisakė vieneriems metams, bet pavardės prašė neminėti. Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija nuoširdžiai dėkoja visiems rėmėjams, platintojams ir naujienų skaitytojams. Visi skaitytojai prašomi remti Naujienas ir jas platinti. Visi lietuviai kviečiami su jomis gerai susipažinti ir užsakyti.

— Tautietis iš Cicero apylinkės, palaikydamas Naujienas ir jų paskelbtą platinimo vą, užsisakė vieneriems metams, bet pavardės prašė neminėti. Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija nuoširdžiai dėkoja visiems rėmėjams, platintojams ir naujienų skaitytojams. Visi skaitytojai prašomi remti Naujienas ir jas platinti. Visi lietuviai kviečiami su jomis gerai susipažinti ir užsakyti.

— Tautietis iš Cicero apylinkės, palaikydamas Naujienas ir jų paskelbtą platinimo vą, užsisakė vieneriems metams, bet pavardės prašė neminėti. Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija nuoširdžiai dėkoja visiems rėmėjams, platintojams ir naujienų skaitytojams. Visi skaitytojai prašomi remti Naujienas ir jas platinti. Visi lietuviai kviečiami su jomis gerai susipažinti ir užsakyti.

— Tautietis iš Cicero apylinkės, palaikydamas Naujienas ir jų paskelbtą platinimo vą, užsisakė vieneriems metams, bet pavardės prašė neminėti. Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija nuoširdžiai dėkoja visiems rėmėjams, platintojams ir naujienų skaitytojams. Visi skaitytojai prašomi remti Naujienas ir jas platinti. Visi lietuviai kviečiami su jomis gerai susipažinti ir užsakyti.

— Tautietis iš Cicero apylinkės, palaikydamas Naujienas ir jų paskelbtą platinimo vą, užsisakė vieneriems metams, bet pavardės prašė neminėti. Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija nuoširdžiai dėkoja visiems rėmėjams, platintojams ir naujienų skaitytojams. Visi skaitytojai prašomi remti Naujienas ir jas platinti. Visi lietuviai kviečiami su jomis gerai susipažinti ir užsakyti.

— Tautietis iš Cicero apylinkės, palaikydamas Naujienas ir jų paskelbtą platinimo vą, užsisakė vieneriems metams, bet pavardės prašė neminėti. Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija nuoširdžiai dėkoja visiems rėmėjams, platintojams ir naujienų skaitytojams. Visi skaitytojai prašomi remti Naujienas ir jas platinti. Visi lietuviai kviečiami su jomis gerai susipažinti ir užsakyti.

— Tautietis iš Cicero apylinkės, palaikydamas Naujienas ir jų paskelbtą platinimo vą, užsisakė vieneriems metams, bet pavardės prašė neminėti. Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija nuoširdžiai dėkoja visiems rėmėjams, platintojams ir naujienų skaitytojams. Visi skaitytojai prašomi remti Naujienas ir jas platinti. Visi lietuviai kviečiami su jomis gerai susipažinti ir užsakyti.

— Tautietis iš Cicero apylinkės, palaikydamas Naujienas ir jų paskelbtą platinimo vą, užsisakė vieneriems metams, bet pavardės prašė neminėti. Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija nuoširdžiai dėkoja visiems rėmėjams, platintojams ir naujienų skaitytojams. Visi skaitytojai prašomi remti Naujienas ir jas platinti. Visi lietuviai kviečiami su jomis gerai susipažinti ir užsakyti.

— Tautietis iš Cicero apylinkės, palaikydamas Naujienas ir jų paskelbtą platinimo vą, užsisakė vieneriems metams, bet pavardės prašė neminėti. Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija nuoširdžiai dėkoja visiems rėmėjams, platintojams ir naujienų skaitytojams. Visi skaitytojai prašomi remti Naujienas ir jas platinti. Visi lietuviai kviečiami su jomis gerai susipažinti ir užsakyti.

— Tautietis iš Cicero apylinkės, palaikydamas Naujienas ir jų paskelbtą platinimo vą, užsisakė vieneriems metams, bet pavardės prašė neminėti. Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija nuoširdžiai dėkoja visiems rėmėjams, platintojams ir naujienų skaitytojams. Visi skaitytojai prašomi remti Naujienas ir jas platinti. Visi lietuviai kviečiami su jomis gerai susipažinti ir užsakyti.

— Tautietis iš Cicero apylinkės, palaikydamas Naujienas ir jų paskelbtą platinimo vą, užsisakė vieneriems metams, bet pavardės prašė neminėti. Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija nuoširdžiai dėkoja visiems rėmėjams, platintojams ir naujienų skaitytojams. Visi skaitytojai prašomi remti Naujienas ir jas platinti. Visi lietuviai kviečiami su jomis gerai susipažinti ir užsakyti.

— Tautietis iš Cicero apylinkės, palaikydamas Naujienas ir jų paskelbtą platinimo vą, užsisakė vieneriems metams, bet pavardės prašė neminėti. Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija nuoširdžiai dėkoja visiems rėmėjams, platintojams ir naujienų skaitytojams. Visi skaitytojai prašomi remti Naujienas ir jas platinti. Visi lietuviai kviečiami su jomis gerai susipažinti ir užsakyti.

— Tautietis iš Cicero apylinkės, palaikydamas Naujienas ir jų paskelbtą platinimo vą, užsisakė vieneriems metams, bet pavardės prašė neminėti. Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija nuoširdžiai dėkoja visiems rėmėjams, platintojams ir naujienų skaitytojams. Visi skaitytojai prašomi remti Naujienas ir jas platinti. Visi lietuviai kviečiami su jomis gerai susipažinti ir užsakyti.

— Tautietis iš Cicero apylinkės, palaikydamas Naujienas ir jų paskelbtą platinimo vą, užsisakė vieneriems metams, bet pavardės prašė neminėti. Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija nuoširdžiai dėkoja visiems rėmėjams, platintojams ir naujienų skaitytojams. Visi skaitytojai prašomi remti Naujienas ir jas platinti. Visi lietuviai kviečiami su jomis gerai susipažinti ir užsakyti.

— Tautietis iš Cicero apylinkės, palaikydamas Naujienas ir jų paskelbtą platinimo vą, užsisakė vieneriems metams, bet pavardės prašė neminėti. Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija nuoširdžiai dėkoja visiems rėmėjams, platintojams ir naujienų skaitytojams. Visi skaitytojai prašomi remti Naujienas ir jas platinti. Visi lietuviai kviečiami su jomis gerai susipažinti ir užsakyti.

— Tautietis iš Cicero apylinkės, palaikydamas Naujienas ir jų paskelbtą platinimo vą, užsisakė vieneriems metams, bet pavardės prašė neminėti. Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija nuoširdžiai dėkoja visiems rėmėjams, platintojams ir naujienų skaitytojams. Visi skaitytojai prašomi remti Naujienas ir jas platinti. Visi lietuviai kviečiami su jomis gerai susipažinti ir užsakyti.

— Tautietis iš Cicero apylinkės, palaikydamas Naujienas ir jų paskelbtą platinimo vą, užsisakė vieneriems metams, bet pavardės prašė neminėti. Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija nuoširdžiai dėkoja visiems rėmėjams, platintojams ir naujienų skaitytojams. Visi skaitytojai prašomi remti Naujienas ir jas platinti. Visi lietuviai kviečiami su jomis gerai susipažinti ir užsakyti.

— Tautietis iš Cicero apylinkės, palaikydamas Naujienas ir jų paskelbtą platinimo vą, užsisakė vieneriems metams, bet pavardės prašė neminėti. Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija nuoširdžiai dėkoja visiems rėmėjams, platintojams ir naujienų skaitytojams. Visi skaitytojai prašomi remti Naujienas ir jas platinti. Visi lietuviai kviečiami su jomis gerai susipažinti ir užsakyti.

— Tautietis iš Cicero apylinkės, palaikydamas Naujienas ir jų paskelbtą platinimo vą, užsisakė vieneriems metams, bet pavardės prašė neminėti. Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija nuoširdžiai dėkoja visiems rėmėjams, platintojams ir naujienų skaitytojams. Visi skaitytojai prašomi remti Naujienas ir jas platinti. Visi lietuviai kviečiami su jomis gerai susipažinti ir užsakyti.

— Tautietis iš Cicero apylinkės, palaikydamas Naujienas ir jų paskelbtą platinimo vą, užsisakė vieneriems metams, bet pavardės prašė neminėti. Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija nuoširdžiai dėkoja visiems rėmėjams, platintojams ir naujienų skaitytojams. Visi skaitytojai prašomi remti Naujienas ir jas platinti. Visi lietuviai kviečiami su jomis gerai susipažinti ir užsakyti.

— Tautietis iš Cicero apylinkės, palaikydamas Naujienas ir jų paskelbtą platinimo vą, užsisakė vieneriems metams, bet pavardės prašė neminėti. Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija nuoširdžiai dėkoja visiems rėmėjams, platintojams ir naujienų skaitytojams. Visi skaitytojai prašomi remti Naujienas ir jas platinti. Visi lietuviai kviečiami su jomis gerai susipažinti ir užsakyti.

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS
IR ZEMAIS NUOSIMCIALAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIS

DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITES I
MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTU NUOMAVIMAS
NAMU PIRKIMAS - PARDAVIMAS - VALDYMAS -
NOTARIATAS - VERTIMAI

VISU ROSIU DRAUDIMO AGENTURA

J. BACEVICIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

IR VEL PAZVELK

GRAZUS PAJAMU MURAS. Atskiri nauji šildymai. Centr. oro vėsinimas. Dideli modernūs butai. Muro garažas. Marquette Parke. \$46,900.

LEGALUS 17 M. 2 butu gelsvas mūras. Atskiri radiatoriai šildymai. Mūro garažas. Platus lotas. Marquette Parke. \$48,900.

5 1/2 KAMBARU MURAS. Arti Lietuvių Plazos. Našlė su nuostoliu atduos už \$17,800.

7 BUTU MURAS — 2 dideli ir 5 maži butai. Naujas dujų šildymas. Alum. langai. Blokas nuo parko. \$39,900.

10 BUTU MURAS Marquette Parke. Vitr \$17,000 pajamų. Naujas dujų šildymas. Alum. langai. 2 auto mūro garažas. \$79,000.

PUIKUS MURO NAMAS ant platus loto. 2 butai. Gražus 6 kambarių viršų ir 3 kambarių butas sausam beismante. Garažas. Arti parko. \$21,900.

2 BUTU 18 m. mūras. Atskiri šildymai. Alum. langai. Garažas. Platus lotas. Arti mūro. \$36,000.

2 BUTU didelis modernus mūras ir garažas. Naujas dujų šildymas. Air cond. Marquette Parke. \$32,000.

6 KAMBARIU Cape Cod už Kedzie 1/2 bloko nuo parko. Irengtas beismantas. Platus lotas. Mūro garažas iš šono. \$34,000.

1 1/2 AUKSTO MURAS naujos statybos. 3 butai. Dideles pajamas. Arti vienuolyno. \$32,750.

VALDIS
REAL ESTATE

7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

BUTU NUOMAVIMAS, IVAIRUS DRAUDIMAI NAMU IR NEKILNOJAMO TURTO PIRKIMAS - PARDAVIMAS.

BALYS BUDRAITIS

BUD'S REAL ESTATE

4369 ARCHER AVE., CHICAGO

TEL. — 254-5554

BUILDERS AND CONTRACTORS
Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR

Irengtu mieste ir užmiesty naujus ir perstatu senus visų rūšių namų apšildymo pečius, air-conditioning vandens boilerius ir stogu rinas (gutters). Dirbu greit, sąžiningai ir garantuotai.

DOMAS ZUKAUSKAS

4444 So. WESTERN AVE.
Chicago, Ill. 60609. Tel. VI 7-3447

M. A. ŠIMKUS
Real Estate, Notary Public,
INCOME TAX SERVICE

4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450

Beto daromi ir liudijami vertimai, pildomi pilietybės pareiškimai ir kitoki blankai.

D. M. MESIO

52-80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI
Tiktai \$104 metams automobilio Liability apdraudimas.

Kreipis:

A. LAURAITIS

4645 So. ASHLAND AVE.
523-8775

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave., Chicago, Ill. 60632 Tel. YA 7-5980